

RP 28/2026 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av rubriken för 9 kap. och av 61 § i tullagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändringar i tullagens bestämmelser om delgivning. Syftet med propositionen är att uppdatera Tullens delgivningsförfarande, särskilt med beaktande av digitaliseringen av Tullens verksamhetsmiljö.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	5
2 Nuläge och bedömning av nuläget	5
2.1 Allmänt	5
2.2 Delgivning av tullbelopp	5
2.2.1 Bestämmelser i tullkodexen.....	5
2.2.2 Bestämmelser i tullagen.....	6
2.2.2.1 Elektronisk delgivning av tullbelopp.....	7
2.2.2.2 Pappersbaserad delgivning av tullbelopp	9
2.3 Delgivning av Tullens beslut och handlingar som gäller annat än tullbelopp.....	10
2.3.1 Den allmänna regleringen i förvaltningslagen.....	11
2.3.2 Allmän lagstiftning om elektronisk delgivning	12
2.4 De ändringar som enligt förslaget ska göras i den allmänna regleringen om elektronisk delgivning och dess konsekvenser för Tullens delgivningsförfarande	13
2.5 Sammanfattning av bedömningen av nuläget.....	15
3 Målsättning	16
4 Förslagen och deras konsekvenser	17
4.1 De viktigaste förslagen	17
4.1.1 Elektronisk delgivning av Tullens beslut och handlingar.....	17
4.1.2 Samordnande av specialregleringen i Tullagen och den allmänna regleringen om elektronisk delgivning	17
4.1.3 Behandling av personuppgifter i det elektroniska delgivningsförfarandet.....	20
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	21
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser.....	21
4.2.2 Konsekvenser för förvaltningen	22
4.2.3 Konsekvenser för Tullens kunder	22
4.2.4 Konsekvenser för informationssamhället och dataskyddet	23
4.2.5 Konsekvenser för miljön.....	23
5 Alternativa handlingsvägar.....	23
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	23
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet	25
6 Remissvar	26
7 Specialmotivering.....	29
8 Ikraftträdande	37
9 Förhållande till andra propositioner	37
10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	37
10.1 Utgångspunkt.....	37
10.2 Jämlikhet.....	38
10.3 Rättsskydd och god förvaltning	40
10.4 Bedömning av de ändringar som föreslås i propositionen ur jämlikhetens och rättsskyddets synvinkel.....	41
10.5 Skyddet för privatlivet och personuppgifter	44

10.6 De språkliga rättigheterna.....	46
LAGFÖRSLAG.....	48
Lag om ändring av rubriken för 9 kap. och av 61 § i tullagen	48
BILAGA.....	50
PARALLELTEXT	50
Lag om ändring av rubriken för 9 kap. och av 61 § i tullagen	50

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Förfaringssätten för den internationella varuhandeln har digitaliserats snabbt och fundamentalt, liksom samhället i stort. Unionens tullkodex (EU) nr 953/2013 som fastslogs 2013, nedan *tullkodexen*, förutsätter av tullverksamhet ett elektroniskt förfaringssätt, där alla förtullningar och köp behandlas elektroniskt. När tullkodexen trädde i kraft 2016 började enhetliga elektroniska tullklareringstjänster med angränsande system att utvecklas på övergripande sätt i alla medlemsstater i Europeiska unionen. Det stegvisa utvecklingsarbetet slutfördes i sin helhet före slutet av 2025. År 2026 används andra än elektroniska metoder för informationsbehandling vid tullverksamhet endast i särskilda situationer.

I tullagens (304/2016) 61 § föreskrivs det förfarande som tillämpas på delgivning av tullbelopp. Bestämmelsen kompletterar tullkodexen, som innehåller bestämmelser om delgivning av tullskuld. På annan delgivning än delgivning av Tullens förvaltningsbeslut och handlingar som gäller tullbelopp tillämpas de allmänna bestämmelserna i förvaltningslagen (434/2003) och lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), nedan *kommunikationslagen*. Den lagstiftning som tillämpas på delgivning inom Tullen har inte uppdaterats så att den uppfyller kraven i och med reformen av Tullens informationssystem och förändringar i omvärlden.

Under 2024 delgav Tullen sammanlagt nästan 26 miljoner förvaltningsbeslut och övriga handlingar. Av dem delgavs 99,8 procent elektroniskt.

I regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering konstateras att digitalisering och utnyttjande av teknik är ett av de viktigaste sätten att förbättra de offentliga tjänsternas kvalitet, effektivitet och tillgänglighet. Enligt regeringsprogrammet övergår Finland stegvis till att prioritera digitala tjänster som kanal för myndighetskommunikation. För att göra det möjligt att prioritera digital myndighetskommunikation inleddes 2024 ett lagstiftningsprojekt (VM085:00/2024) som gick ut på att bereda en regeringsproposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om prioritering av elektronisk delgivning i myndighetsverksamhet. Propositionen syftar till en mer smidig och platsoberoende skötsel av ärenden för medborgarna och dessutom effektivare myndighetsförfaranden och en högre produktivitet. Målet är bland annat att myndigheters delgivning i första hand ska ske elektroniskt för de kunder för vilka det är möjligt. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om prioritering av elektronisk delgivning i myndighetsverksamhet (RP 124/2025 rd) överlämnades till riksdagen den 25 september 2025. Enligt propositionen var avsikten att ändringarna skulle träda i kraft den 12 januari 2026, men riksdagens behandling av propositionen pågår fortfarande.

Propositionen med förslag till lag om ändring av 61 § om delgivning i tullagen främjar samma mål i regeringsprogrammet som den ovan nämnda föreslagna allmänna lagstiftningen om prioritering av elektronisk delgivning i myndighetsverksamhet. Den föreslagna allmänna regleringen tillämpas även av Tullen, dock med beaktande av de undantag från den allmänna lagstiftningen till följd av särdragen i tullverksamheten vilka enligt denna proposition fogas till tullagen. Speciallagstiftning om tullverksamheten behövs bland annat på grund av att den allmänna lagstiftningen om prioritering av elektronisk delgivning är begränsad till enbart fysiska personer. Det finns ett behov av att utfärda bestämmelser om prioritering av elektronisk delgivning inom tullverksamheten även med avseende på juridiska personer, i synnerhet företag som utövar tullverksamhet.

1.2 Beredning

Förslaget har beretts vid finansministeriet i samarbete med Tullen. Beredningsunderlaget till regeringspropositionen finns i den offentliga tjänsten på adressen <https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt> med identifieringskoden [VM124:00/2024](#).

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Allmänt

Tullen delger årligen cirka 26 miljoner handlingar (uppskattat enligt 2024 års statistik). Av dem delges 99,88 procent elektroniskt. Till antalet sker flest delgivningningar i form av elektronisk meddelandedeklaration som används av företag som regelbundet utövar import eller export, nästan 24 miljoner årligen. I Tullens e-tjänst sker nästan 2 miljoner delgivningningar årligen. Tullen utför årligen endast cirka 30 500 delgivningningar på papper, varav uppskattningsvis 3 000 sker bevisligen. På grund av den tydliga ökningen av meddelandedeklareringar uppskattas Tullens sammanlagda antal delgivningningar öka till över 32 miljoner under 2025.

Det finns bestämmelser om delgivning av Tullens förvaltningsbeslut och övriga handlingar i unionens tullkodex samt i de nationella tull-, förvaltnings- och kommunikationslagarna. Den tillämpliga regleringen och delgivningssättet fastställs enligt huruvida det ärende som ska delges gäller ett tullbelopp eller något annat. De bestämmelser som tillämpas är utspridda och därför svåra att hantera.

2.2 Delgivning av tullbelopp

Det finns bestämmelser om delgivning av tullbelopp i unionens tullkodex och den nationella tullagen.

Av Tullens årliga cirka 26 miljoner delgivningningar gäller uppskattningsvis 33 procent, det vill säga sammanlagt cirka 8,6 miljoner, delgivning av tullbelopp. Av dessa sker 99,9 procent elektroniskt. Endast cirka 10 000 delgivningningar sker årligen på papper. Tullbeskattning sker i form av ett massförfarande och alla delgivningningar som gäller tullbelopp utförs som vanliga delgivningningar. Det har inte förekommit problem som med avseende på kundens rättssäkerhet orsakar att förtullningsbeslut behöver sändas bevisligt.

2.2.1 Bestämmelser i tullkodexen

Tullkodexen innehåller bestämmelser om delgivning av tullskuld. Förutom situationer där det tullbelopp som tas ut är lika med det belopp som har tagits upp i tulldeklarationen, innehåller tullkodexen inga bestämmelser om delgivningssättet för tullskuld. Medlemsstaterna i unionen har getts ett stort handlingsutrymme att nationellt reglera det förfarande som tillämpas på delgivning av tullskuld och dess detaljer.

Det finns bestämmelser om delgivning av tullskuld i artikel 102 i tullkodexen. Där stärks den allmänna skyldigheten att delge gäldenären tullskuldens belopp. Till den delen motsvarar bestämmelsen den allmänna delgivningsskyldigheten som föreskrivits i förvaltningslagen. I artikeln definieras också den medlemsstat som ska utföra delgivningen och tidpunkten för när tullbeloppet ska delges.

Enligt artikel 102 i tullkodexen ska gäldenären underrättas om tullskulden på det sätt som anges på den plats där tullskulden har uppkommit eller anses ha uppkommit i enlighet med artikel 87.

Tullmyndigheten ska delge gäldenären tullskulden när de är i stånd att fastställa det import- eller exporttullbelopp som ska betalas och fatta ett beslut om detta. Delgivning kan skjutas upp om delgivning av en tullskuld skulle inverka menligt på en brottsutredning till dess att den inte längre inverkar menligt på brottsutredningen. Om garanti dessutom har ställts för betalning av tull, kan tullmyndigheten inom högst 31 dagar på en gång delge den totala tullskuld för alla varor som frigörs till en och samma person. Detta förfarande minskar antalet enskilda delgivningar, gör tullklarering smidigare och minskar den anknutna administrativa bördan.

Artikel 102 i tullkodexen innehåller även bestämmelser om situationer där sådan delgivning som avses i artikeln inte ska ske. De handlar framför allt om särskilda situationer där tullbeloppet fastställs på ett sätt som avviker från det sedvanliga. Sådan delgivning som avses i artikeln ska till exempel inte ske om en provisorisk handelspolitisk åtgärd såsom antidumpnings- och utjämningstullar har införts, eller om tullbeloppet baseras på bindande tariffuppgifter som getts tidigare. Delgivning sker inte heller om tullmyndigheterna enligt tullagstiftningen är befriade från kravet på att delge gäldenärer tullskulden.

Artikel 102.2 i tullkodexen innehåller den enda bestämmelsen om delgivningsförfarandet i unionens tullagstiftning. I den anges att när det import- eller exporttullbelopp som ska betalas är lika med det belopp som har tagits upp i tulldeklarationen, ska tullmyndigheternas frigörande av varorna anses likvärdigt med att delge gäldenären tullskulden. Då behöver ingen annan delgivning ske.

Det finns bestämmelser om tidpunkten för delgivning av en tullskuld i artikel 103 om begränsning av tullskuld i tullkodexen. Enligt den ska gäldenären inte delges någon tullskuld efter utgången av en period om tre år efter den dag då tullskulden uppkom. I artikeln fastställs även grunderna för när begränsningsperioden kan upphöra att löpa till exempel under ett straffrättsligt förfarande eller ett överklagandeförfarande.

Till övriga delar konstateras i artikel 102 i tullkodexen endast att en tullskuld ska delges gäldenären på det sätt som föreskrivs. Till den del som det inte föreskrivs i tullkodexen har unionens medlemsstater därmed getts nationellt handlingsutrymme att reglera det förfarande som tillämpas på delgivning och dess detaljer.

2.2.2 Bestämmelser i tullagen

I tullagens 61 § finns det bestämmelser om delgivning av tullbelopp som kompletterar tullkodexen. Enligt dem sker delgivning icke-bevisligt, förutom när delgivningen sker i Tullens e-tjänst.

Enligt paragrafens 1 mom. delges de av Tullens kunder som använder elektronisk dataöverföring i meddelandeformat ett bestämt tullbelopp 1) genom svarsmeddelande, varvid kunden anses, om inte annat visas, ha fått del av tullbeloppet vid den tidpunkt då svarsmeddelandet har anlänt till kundens datasystem, eller 2) på det sätt som i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) föreskrivs om bevislig delgivning.

Enligt paragrafens 2 mom. delges andra kunder hos Tullen än de som avses i 1 mom. det tullbelopp som bestämts för kunden genom ett förtullningsbeslut. Om inte något annat visas anses kunden ha fått del av tullbeloppet 1) den dag då förtullningsbeslutet fastställdes, om förtullningsbeslutet har getts åt kunden, 2) den första vardagen efter den dag då förtullningsbeslutet fastställdes, om förtullningsbeslutet har lämnats i kundens postbox på

tullkontoret, 3) åttonde dagen efter den dag då förtullningsbeslutet fastställdes, om förtullningsbeslutet har postats.

Paragrafen kompletterar unionens tullagstiftning och utgör specialbestämmelser i förhållande till den allmänna regleringen i förvaltningslagen och kommunikationslagen. Delgivningsförfarandet för tullbelopp är anpassat för massförfarandet för tullbeskattning, med vilket ett bevisligt delgivningsförfarande i enlighet med förvaltningslagen är långsamt, dyrt och arbetskrävande för Tullen och en tullskyldig.

2.2.2.1 Elektronisk delgivning av tullbelopp

I artikel 6 i tullkodexen finns det bestämmelser om prioritering av ett elektroniskt förfaringsätt. Enligt artikeln ska alla utbyten av uppgifter såsom deklarerationer, ansökningar eller beslut mellan alla ekonomiska aktörer och tullmyndigheterna och lagring av de uppgifter som krävs enligt tullagstiftningen ske med hjälp av elektronisk databehandlingsteknik.

Enligt 61 § 1 mom. i tullagen delges de av Tullens kunder som använder elektronisk dataöverföring i meddelandeformat ett bestämt tullbelopp antingen 1) genom svarsmeddelande, varvid kunden anses, om inte annat visas, ha fått del av tullbeloppet vid den tidpunkt då svarsmeddelandet har anlänt till kundens datasystem, eller 2) på det sätt som i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) föreskrivs om bevislig delgivning.

Delgivning i form av svarsmeddelanden i enlighet med 1 punkten i momentet används vid meddelandedeklarering som möjliggörs av Tullens tullklareringssystem. Meddelandedeklarering används av företag som registrerats av Tullen och som regelbundet utövar import eller export, och tillstånd som beviljats av Tullen krävs för att använda metoden. Vid meddelandedeklarering kan kunden sända och ta emot formlösa meddelanden mellan sitt eget informationssystem och Tullens system. Meddelandedeklarering är ett fungerande och etablerat sätt att snabbt och tillförlitligt förmedla tullklareringssuppgifter mellan Tullen och de kunder som beviljats tillstånd för meddelandedeklarering. Årligen sker uppskattningsvis 8 miljoner av Tullens totalt 8,6 miljoner delgivningar som gäller tullbelopp i form av meddelandedeklarering. Bestämmelsen i 1 punkten i momentet är en specialbestämmelse i förhållande till den allmänna bestämmelsen om bevislig elektronisk delgivning i kommunikationslagens 18 §.

Vid meddelandedeklarering görs tulldeklarationen i ett avtalat meddelandeformat från importörens system direkt till Tullens system. Enligt 1 punkten i momentet anses meddelandekunden, om inte annat visas, ha fått del av tullbeloppet som fastställs av Tullens beslut vid den tidpunkt då svarsmeddelandet har anlänt till kundens datasystem. I praktiken kan Tullen dock inte verifiera när informationen har inkommit till kundens informationssystem. Svarsmeddelandet inkommer inte heller till kundens datasystem från Tullen, utan kunden hämtar det själv i Tullens system. Detta förfarande har fungerat väl. För att definiera tidpunkten för delfäendet för att motsvara nuvarande praxis föreslås att delgivningen räknas från den tidpunkt då meddelandet har gjorts tillgängligt i Tullens system.

Enligt momentets 2 punkt kan de av Tullens kunder som använder elektronisk dataöverföring i meddelandeformat delges ett bestämt tullbelopp även på det sätt som föreskrivs om bevislig delgivning i kommunikationslagen. Punkten tillämpas på elektronisk delgivning av förtullningsbeslut som gäller tulldeklarationer som delges i Tullens e-tjänst.

Det finns bestämmelser om bevislig elektronisk delgivning i 18 § i kommunikationslagen. Enligt 1 mom. får en handling som enligt lag ska sändas med post mot mottagningsbevis eller delges bevisligen på annat sätt med partens samtycke delges också som ett elektroniskt meddelande, dock inte per telefax eller på därmed jämförbart sätt. Myndigheten ska då meddela att parten eller dennes företrädare kan hämta handlingen från en av myndigheten anvisad server, databas eller någon annan fil. Enligt 18 § 2 mom. i kommunikationslagen ska parten eller dennes företrädare identifiera sig när handlingen hämtas. Vid identifieringen ska då användas en identifieringsteknik som är datatekniskt tillförlitlig och bevislig. Enligt 3 mom. anses en handling ha delgivits när den har hämtats från den länk som myndigheten anvisat enligt 1 mom. Om handlingen inte har hämtats inom sju dagar från myndighetens meddelande, iakttas vid delgivningen vad som annanstans i lag föreskrivs om delgivning.

Delgivning av tullbelopp i Tullens e-tjänst sker inte i nuläget på det sätt som föreskrivs i 61 § 1 mom. 2 punkten i tullagen. Tullens beslut som gäller tullbelopp har delgivits i e-tjänsten som vanliga elektroniska delgivningar. Enligt 18 § 3 mom. i kommunikationslagen iakttas vid delgivningen, om handlingen inte har hämtats inom sju dagar från myndighetens meddelande, vad som annanstans i lag föreskrivs om delgivning. Systemlösningen för Tullens e-tjänst har i nuläget inte någon metod för att följa upp när en kund har hämtat ett beslut i tjänsten, varför delgivningstidpunkten och fastställandet av ett delgivningsförfarande som enligt lagen ska iakttas är oklart. Ett beslut som fastställs automatiskt bildas omedelbart efter att ett meddelande har sänts och det kan genast hämtas av kunden i Tullens e-tjänst. Beslutet kan ses i tjänsten och hämtas tjänstespecifikt under en viss tid. I Tullens e-tjänst delges årligen icke-bevisligt cirka 600 000 beslut som fastställer tullbeloppet. Enligt Tullens uppgifter har nuläget dock inte i praktiken gett upphov till tvister eller förlorade rättigheter.

Den gällande 2 punkten i 61 § 1 mom. i tullagen kan delvis anses strida med vad som föreskrivs i artikel 102.1 och artikel 102.2 i tullkodexen. Beslut som fastställer tullbelopp, vilka delges elektroniskt i Tullens e-tjänst, skapas i regel automatiskt i Tullens system. Då godkänner systemet uppgifterna i tulldeklarationen och ärendet kräver ingen mänsklig behandling. I sak är det fråga om de situationer som avses i artikel 102.2, där det tullbelopp som ska betalas är lika med det belopp som har tagits upp i tulldeklarationen. Därmed anses tullmyndigheternas frigörande av varorna enligt tullkodexen motsvara delgivning av tullskuld.

Det förfarande för bevislig elektronisk delgivning av tullbelopp som förutsätts i 61 § 1 mom. 2 punkten i tullagen kan anses vara inkonsekvent med avseende på det övriga delgivningsförfarandet för tullbelopp. Det är också värt att beakta att det, enligt den gällande kommunikationslagen, är möjligt att delge tullbelopp i form av vanlig elektronisk delgivning, eftersom tullbelopp, enligt 61 § 2 mom. i tullagen, delges per post i form av en vanlig försändelse och inte på det sätt som förutsätts i 18 § i kommunikationslagen om bevislig elektronisk delgivning mot mottagningsbevis eller på annat sätt bevisligt.

Elektronisk delgivning gäller huvudsakligen situationer där tullbelopp fastställs enligt den tulldeklaration som lämnats in till Tullen. I dessa situationer förutsätter artikel 102.2 i tullkodexen inte att bevislig delgivning används, utan enbart frigörande av varor från tullkontrollen motsvarar delgivning av ett tullbelopp som fastställs elektroniskt. När det gäller god förvaltning och tryggnad av de grundläggande fri- och rättigheterna kan det dock anses vara lämpligt att det förfarande som tillämpas på delgivning av beslut och som fastställer tullbelopp föreskrivs tydligt genom lag. Därmed kan en komplettering i tullagen av det som föreskrivs i tullkodexen även när det gäller elektronisk delgivning av förtullningsbeslut som fattas automatiskt baserat på tulldeklarationen inte anses strida mot unionsrätten.

Det är lämpligt att harmonisera lagstiftningen i tullagen med vad som föreskrivs i tullkodexen och göra delgivningsförfarandet för tullbelopp konsekvent. Samtidigt ska regleringen av delgivning i Tullens e-tjänst uppdateras enligt den allmänna lagstiftningen om elektronisk delgivning, dock med beaktande av särdragen för tullverksamheten.

2.2.2.2 Pappersbaserad delgivning av tullbelopp

Tullagens 61 § 2 mom. hänvisar till pappersbaserad delgivning av tullbelopp i de situationer där elektronisk delgivning enligt 1 mom. i paragrafen inte görs. Om det fastställda tullbeloppet inte delges elektroniskt, levereras ett pappersbaserat tullbeslut till kunden i enlighet med vad som föreskrivs i 61 § 2 mom. i tullagen. Enligt momentet delges andra kunder hos Tullen än de som avses i 1 mom. det tullbelopp som bestämts för kunden genom ett förtullningsbeslut. Om inte något annat visas anses kunden ha fått del av tullbeloppet 1) den dag då förtullningsbeslutet fastställdes, om förtullningsbeslutet har getts åt kunden, 2) den första vardagen efter den dag då förtullningsbeslutet fastställdes, om förtullningsbeslutet har lämnats i kundens postbox på tullkontoret, 3) åttonde dagen efter den dag då förtullningsbeslutet fastställdes, om förtullningsbeslutet har postats.

För närvarande överräcks ett förtullningsbeslut direkt till kunden främst i samband med kontantförtullning. Dessa i praktiken rätt sällsynta fall gäller i regel förtullning av varor som resenärer importerar. Varorna tullklareras och förtullas på tullkontoret för införseln. Kunden anses ha fått del av tullbeloppet den dag när förtullningsbeslutet som överräcks till kunden på tullkontoret fastställts, vilket är den samma dag som beslutet fysiskt ges till kunden. Under 2024 gavs 940 förtullningsbeslut till resenärer.

Enligt momentets 2 punkt delges kunderna förtullningsbeslut genom en postbox på tullkontoret. Förfarandet används inte längre. Under tiden med en pappersbaserad verksamhetsmiljö användes förfarandet av Tullens kunder, exempelvis expeditions- och transportföretag, som tullklarade flera varupartier per dag. Tullen levererade förtullningsbeslut på det sätt som avtalats med kunden till en postbox på tullkontoret, varifrån kunden vanligen hämtade dem en gång per dygn. I enlighet med den praxis som iaktogs föreskrivs i 2 punkten att kunden har fått del av tullbeloppet den första vardagen efter den dag då förtullningsbeslutet fastställdes. I och med att kunderna har övergått till en elektronisk verksamhetsmodell har tullkontoren inte längre de postboxar som avses i denna bestämmelse och bestämmelsen tillämpas i praktiken inte längre. Enligt förslaget ska bestämmelsen inte längre ingå i tullagens paragraf om delgivning.

Enligt 3 punkten i momentet postas förtullningsbeslut i andra situationer än de som anges i 1 och 2 punkten. Ett förtullningsbeslut kan postas som ett vanligt brev och kunden anses ha fått del av tullbeloppet den åttonde dagen efter den dag då förtullningsbeslutet fastställdes. De åtta dagar som reserverats för att leverera posten har ansetts vara tillräckliga med avseende på kundens rättssäkerhet.

Till skillnad från 60 § i förvaltningslagen behöver ett förtullningsbeslut enligt 61 § 2 mom. 3 punkten inte levereras per post mot mottagningsbevis. En vanlig postförsändelse är ändamålsenlig när det gäller ett massförfarande för tullbeskattning. Förfarandet är även förenligt med delgivningsförfarandet för skattebeslut i enlighet med 26 c § i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) och 56 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016).

För att garantera kundens rättssäkerhet föreskrivs i 2 mom. 1–3 punkten att Tullens kunder anses ha fått del av tullbeloppet vid de tidpunkter som anges i punkterna, om inte något annat visas. Kunden kan därmed lägga fram bevis på den faktiska tidpunkten för delfäendet, om delfäendet

har skett senare än det som antas i momentet. Med avseende på kundens rättssäkerhet är det dessutom betydelsefullt att det är möjligt att söka ändring i ett beslut om tullbeloppet enligt 88 § i tullagen genom en begäran om omprövning upp till tre år efter delfäendet av det förtullningsbeslut som fastställer tullskulden.

2.3 Delgivning av Tullens beslut och handlingar som gäller annat än tullbelopp

De ärendegrupper som gäller annat än tullbelopp och där Tullen fattar förvaltningsbeslut utgörs exempelvis av olika tillstånds- och registreringsbeslut som gäller tullklarering av varor, administrativa påföljder och beslut om omprövning som gäller annat än tullbelopp samt exempelvis beslut om överensstämmelse med kraven i anknytning till tillsynen av livsmedels- och produktsäkerheten.

Tullagstiftningen innehåller inga specialbestämmelser om delgivning i dessa ärenden. På delgivningen tillämpas de allmänna bestämmelser i förvaltningslagen och kommunikationslagen som gäller delgivning, om inte annat föreskrivs i någon annan lagstiftning.

Tullen delger årligen cirka 17,4 miljoner beslut eller handlingar som inte gäller tullbelopp. Antalet uppgår till cirka 67 procent av Tullens årliga totala antal delgivningar. Av dessa delgivningar sker cirka 16 miljoner elektroniskt genom meddelandedeklarering och uppskattningsvis 1,3 miljoner i Tullens e-tjänst. Cirka 20 500 delgivningar sker på papper.

Största delen av Tullens förvaltningsbeslut och handlingar om annat än tullbelopp som ska delges är inte till sin natur förpliktande på det sätt som avses i förvaltningslagen, varför de delges genom det vanliga delgivningsförfarande som avses i förvaltningslagen. Till exempel beslut av Tullen där något tillstånd baserat på lagstiftningen beviljas anses inte vara sådana förpliktande beslut som avses i förvaltningslagen, även om de ofta är förknippade med vissa tillståndsvillkor. Utöver tillståndsärenden kan inte heller till exempel olika registreringsbeslut om tullkundsrelationer, beslut om undanröjande av statistikskyldighet, beslut om betalningstidsarrangemang, förhandsanmälningar i enlighet med lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter (999/2012), forskningsrapporter, granskningsresultat och kvalitetsintyg, provtagningsintyg för produktsäkerhetstillsyn, kontrollrapporter, intyg för kvarhållande av varor, beslut om omhändertagande eller returnering av varor, beslut om förlängning av tidsfrist, avgöranden som gäller begäran om information, svar som getts på förvaltningsklagan, indrivningsbrev eller brev om avbrytande av preskription anses vara förpliktande beslut.

År 2024 delgavs endast cirka 3 000 handlingar bevisligt mot mottagningsbevis i enlighet med 60 § i förvaltningslagen. I vissa sällsynta fall, där bevislig delgivning inte lyckades, användes dessutom offentlig delgivning. Tullen har delgivit bevisligen till exempel beslut om granskningar av överensstämmelse med de krav som ges med stöd av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter och som gäller varor som strider mot föreskrifterna samt beslut om växtskydd som fattas med stöd av växtskyddslagen (1110/2019). De innehåller ett åläggande, genom vilket den som fått beslutet åläggs att till exempel förstöra de varor som vid en granskning konstaterats strida mot bestämmelserna eller att returnera dem till ursprungslandet. Ett åläggande kan även fastställas genom beslut som gäller returnering, isolering, avlivning eller förstöring av kött- och mjölkprodukter, färska växtprodukter, husdjur eller djur som importerats kommersiellt. Årligen fattar Tullen cirka 300–400 beslut av ovannämnda slag. Tullens beslut om felavgifter, med vilka en betalningsskyldighet av en viss storlek fastställs, kan även anses vara sådana förpliktande beslut som avses i 60 § om bevislig delgivning i förvaltningslagen. Med stöd av 96 § i tullagen kan Tullen påföra felavgifter som en administrativ påföljd för förseningar, fel och försummelser som hänför sig till olika

föreskrivna förfaranden. Felavgifter kan påföras när de hänför sig till förfaranden inom vilka tull inte fastställs. Felavgifter kan även påföras i stället för en tullhöjning när en tullhöjning på grund av tullens ringa storlek inte kan anses vara en tillräcklig påföljd och en höjning därför inte påförs. En felavgift kan i fråga om belopp vara minst 50 euro och högst 3 500 euro. I vissa fall är det maximala beloppet 15 000 euro.

Inom Tullen har dock samma förfaranden tillämpats på felavgifter för tullklareringar som för tullhöjning som påförs genom ett förtullningsbeslut. En tullhöjning delges genom det vanliga delgivningsförfarandet för tullbelopp. Delgivningssättens olika natur leder i praktiken till oändamålsenliga situationer, i synnerhet om en felavgift som påförs i stället för en tullhöjning delges på annat sätt än ett förtullningsbeslut som fattas i ärendet. Även vid delgivning av felavgifter för statistikföring av EU-intern handel har samma förfarande iakttagits som vid delgivning av Tullens andra felavgifter och andra delgivningar som hänför sig till statistikföring av intern handel. Under 2024 påförde Tullen sammanlagt cirka 1 000 felavgifter som hänför sig till tullklarering och cirka 1 700 felavgifter som hänför sig till felaktigheter eller förseningar vid statistikmätningar för EU-intern handel. Delgivning av felavgifter genom det vanliga förfarandet har inte bestridits och i praktiken har delgivningen inte gett upphov till tvister.

Förundersökning av brott har i 4 § i förvaltningslagen avgränsats från tillämpningsområdet, eftersom bestämmelser om det förfarande som iakttas vid förundersökning föreskrivits på heltäckande sätt i förundersökningslagen (805/2011). Tullen är även en brottsbekämpande myndighet. Bestämmelser om Tullens förundersökningsbehörigheter finns i lagen om brottsbekämpning inom Tullen (623/2015). De tullbrottsundersökningar som Tullen utför är till naturen förundersökningar och de beslut som fattas vid tullbrottsundersökningen omfattas inte heller av regleringen för delgivning av Tullens förvaltningsbeslut.

I sitt tillsynsarbete tillämpar Tullen även annan lagstiftning utöver tullagstiftningen. Om någon annan lagstiftning som Tullen tillämpar innehåller specialbestämmelser om delgivning av beslut vilka avviker från de allmänna förvaltningsbestämmelserna, tillämpas de på delgivning av beslut som Tullen fattar med stöd av lagstiftningen i fråga. Till exempel med stöd av 181 § i vägtrafiklagen (729/2018) övervakar Tullen att de bestämmelser som föreskrivs i vägtrafiklagen följs och Tullen kan påföra en avgift för trafikförseelse vid överträdelse av dessa. Vid delgivning av ett beslut om en avgift för trafikförseelse vilket Tullen fattat och ett rättelsebeslut som gäller en avgift för trafikförseelse iakttas därmed vad som föreskrivs separat om det i vägtrafiklagen. På elektronisk delgivning av beslut som Tullen fattat i ärenden som gäller farledsavgifter tillämpas 33 § i lagen om farledsavgift (1122/2005). På samma sätt tillämpas på delgivning av upphandlingsbeslut som Tullen fattat med stöd av lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) vad som föreskrivs om delgivning i 127 § i lagen. Syftet är inte att ändra detta sakläge genom den ändring av tullagen som föreslås i propositionen.

2.3.1 Den allmänna regleringen i förvaltningslagen

Förvaltningslagen innehåller allmänna bestämmelser om delgivning av förvaltningsbeslut och andra handlingar. I 5 § 1 mom. föreskrivs att om det i någon annan lag finns bestämmelser som avviker från förvaltningslagen, ska de i stället iakttas. Det finns bestämmelser om den allmänna delgivningsskyldigheten för förvaltningsbeslut och övriga handlingar i 54 § i förvaltningslagen. Ett beslut som en myndighet har fattat ska av myndigheten utan dröjsmål delges en part och andra kända som har rätt att begära omprövning av beslutet eller att överklaga det genom besvär. En myndighet ska också delge ett beslut som omfattas av förbud mot ändringssökande. Myndigheten ska under behandlingen av ett ärende även sköta delgivningen av meddelanden, kallelser eller andra handlingar som inverkar på behandlingen av ärendet. Med stöd av 55 § i

förvaltningslagen verkställs delgivning som vanlig eller bevislig delgivning eller, om den inte kan verkställas på nämnt sätt, såsom offentlig delgivning.

I 59 § i lagen föreskrivs om förfarandet för vanlig delgivning. Vanlig delgivning sker per post genom brev till mottagaren. Mottagaren anses ha fått del av ärendet den sjunde dagen efter det att brevet avsändes, om inte något annat visas. En myndighet anses dock ha fått del av ärendet den dag som brevet ankommer.

Bestämmelser om bevislig delgivning finns i 60 § i lagen. Enligt 1 mom. i paragrafen ska en bevislig delgivning verkställas per post mot mottagningsbevis, om den gäller ett förpliktande beslut och tiden för sökande av ändring eller någon annan tidsfrist som påverkar mottagarens rätt börjar löpa från det att beslutet delgavs. Mottagningsbevis kan användas också i de fall där det av andra skäl är nödvändigt för att trygga en parts rättigheter. Av mottagningsbeviset ska framgå den som har verkställt delgivningen, mottagaren och tidpunkten för delfäendet. Enligt 2 mom. i paragrafen kan en handling också överlämnas till delgivningens mottagare eller dennes företrädare. Över delgivningen ska det då upprättas ett skriftligt bevis av vilket delgivningens verkställare och mottagare samt tidpunkten för delgivningen ska framgå. I 3 mom. i paragrafen föreskrivs en möjlighet att verkställa en delgivning som stämmingsdelgivning, om en myndighet anser att det finns skäl till det.

2.3.2 Allmän lagstiftning om elektronisk delgivning

Allmänna bestämmelser om elektronisk delgivning utfärdas i förvaltningslagen. Enligt 2 § i lagen tillämpas lagen bland annat på elektronisk delgivning av beslut i ett förvaltningsärende, såvida inte annat föreskrivs någon annanstans i lagen.

Bestämmelser om bevislig elektronisk delgivning finns i 18 § i kommunikationslagen. Enligt 1 mom. får en handling som enligt lag ska sändas med post mot mottagningsbevis eller delges bevisligen på annat sätt med partens samtycke delges också som ett elektroniskt meddelande, dock inte per telefax eller på därmed jämförbart sätt. Myndigheten ska då meddela att parten eller dennes företrädare kan hämta handlingen från en av myndigheten anvisad server, databas eller någon annan fil. Enligt 2 mom. i paragrafen ska parten eller dennes företrädare identifiera sig när handlingen hämtas. Vid identifieringen ska då användas en identifieringsteknik som är datatekniskt tillförlitlig och bevislig. Enligt 3 mom. anses en handling ha delgivits när den har hämtats från den länk som myndigheten anvisat enligt 1 mom. Om handlingen inte har hämtats inom sju dagar från myndighetens meddelande, iaktas vid delgivningen vad som annanstans i lag föreskrivs om delgivning.

Enligt 19 § i kommunikationslagen får andra handlingar än de som avses i 18 § med samtycke av den som saken gäller delges som ett elektroniskt meddelande. Om det emellertid krävs för att tillgodose skyddet för den personliga integriteten eller av ett särskilt behov av skydd eller säkerhet hos den som saken gäller, eller för att trygga dennas rättigheter, ska vid delgivning av handlingar iaktas vad som i 18 § eller annars föreskrivs om delgivning. Handlingen anses ha blivit delgiven den tredje dagen efter det att meddelandet sändes, om inte något annat visas.

Finansministeriet har berett regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om prioritering av elektronisk delgivning i myndighetsverksamhet (RP 124/2025 rd) som överlämnats till riksdagen den 25 september 2025. I propositionen föreslås att de allmänna bestämmelserna i 18 och 19 § i kommunikationslagen ändras bland annat så att partens samtycke inte längre är en förutsättning för elektronisk delgivning. Propositionen och dess konsekvenser för Tullens delgivningsförfarande bedöms i följande avsnitt.

2.4 De ändringar som enligt förslaget ska göras i den allmänna regleringen om elektronisk delgivning och dess konsekvenser för Tullens delgivningsförfarande

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om prioritering av elektronisk delgivning i myndighetsverksamhet (RP 124/2025 rd) föreslås ändringar av den allmänna regleringen om elektronisk delgivning. Propositionen har utarbetats av finansministeriet inom ramen för programmet för att prioritera digitala myndighetstjänster och dess syfte är att myndigheternas delgivningar i första hand ska sändas elektroniskt till de förvaltningskunder som har möjlighet att ta emot elektronisk delgivning. Enligt propositionen var avsikten att de föreslagna bestämmelserna skulle träda i kraft den 12 januari 2026.

I propositionen föreslås att 18 § om bevislig elektronisk delgivning och 19 § om vanlig elektronisk delgivning i kommunikationslagen ändras så att elektronisk delgivning är möjlig utan separat samtycke av delgivningens mottagare. Enligt föreslagna 19 § 1 mom. i kommunikationslagen kan en myndighet delge en handling, som enligt lagen delges på annat sätt än bevisligt, som ett elektroniskt meddelande med en sådan delgivningsadress som avses i föreslagna 18 § 2 mom. Enligt förslaget kan en handling delges som ett elektroniskt meddelande i en meddelandeförmedlingstjänst eller en myndighets e-tjänst som avses i 3 § 1 mom. 7 punkten i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster (571/2016), nedan *stödtjänstlagen*. Elektronisk delgivning kan även ske med en annan elektronisk adress än den som avses ovan och som mottagaren av delgivningen har angett som kontaktinformation.

Enligt förslaget fogas till kommunikationslagen också en ny 19 a och 19 b §, vilka innehåller bestämmelser om meddelanden (så kallade notifikationer) som sänds om delgivningen. Föreslagna 19 a § gäller notifikationer om delgivning i en meddelandeförmedlingstjänst. Enligt paragrafen ska en myndighet meddela mottagaren av en handling som ska delges att handlingen har sänts till meddelandeförmedlingstjänsten, om mottagaren har uppgett en elektronisk adress i meddelandeförmedlingstjänsten till vilken notifikationer ska sändas. Föreslagna 19 b § innehåller i stället bestämmelser om notifikationer om delgivning i en e-tjänst. Enligt paragrafen ska en myndighet meddela mottagaren till en handling som ska delges att handlingen har sänts till e-tjänsten. Notifikationen skickas därmed i första hand till meddelandeförmedlingstjänsten. Om mottagaren eller myndigheten inte har tagit meddelandeförmedlingstjänsten i bruk, sänds notifikationen till en annan elektronisk adress som mottagaren har gett till myndigheten för sändande av notifikationer. Bestämmelserna i fråga skiljer sig från varandra på så sätt att en notifikation inte behöver sändas avseende en handling som delges i meddelandeförmedlingstjänsten, om mottagaren inte har uppgett en elektronisk adress i meddelandeförmedlingstjänsten för sändande av notifikationer. När det gäller delgivning i en e-tjänst ska en notifikation alltid sändas enligt de föreslagna bestämmelserna.

I den nämnda propositionen främjas prioritering av elektronisk delgivning genom att en ny 8 d § om öppnande av ett konto på en meddelandeförmedlingstjänst på myndighetens initiativ för en fysisk person som använder Suomi.fi-autentisering fogas till stödtjänstlagen. Ett konto på en meddelandeförmedlingstjänst öppnas dock inte på myndighetens initiativ för en minderårig eller en person för vilken en intressebevakare har förordnats eller en intressebevakningsfullmäktig har fastställts utifrån de uppgifter som har införts i registret över förmyndarskapsärenden, enligt lagen om förmyndarverksamhet (442/1999). För fysiska och juridiska personer för vilka ett konto på meddelandeförmedlingstjänsten inte öppnas på myndighetens initiativ kan ett konto ändå öppnas på begäran. Enligt förslaget ska alla personer, för vilka ett konto på meddelandeförmedlingstjänsten har öppnats, delges myndighetsbeslut och övriga handlingar elektroniskt.

Enligt föreslagna 8 e § kan personen dock begära att kontot i meddelandeförmedlingstjänsten stängs, varefter delgivningar sänds per post. Personen omfattas återigen av elektronisk delgivning om personen använder Suomi.fi-autentisering inom sex månader efter att kontot stängts på personens begäran. Därefter kan personen återigen begära att kontot i meddelandeförmedlingstjänsten stängs, det vill säga meddela sin önskan om att få delgivning per post. I samband med det föreslås att även notifikationsförfarandet för delgivningar förnyas. Med stöd av nya 8 b § i stödtjänstlagen kan en person även välja att inte längre få notifikationer om delgivningar som skett i meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi. Bestämmelsen är förenlig med föreslagna 19 a § i kommunikationslagen, enligt vilken man sänder notifikationer om att handlingar som ska delges har sänts till meddelandeförmedlingstjänsten endast ifall mottagaren har uppgett en elektronisk adress för meddelanden i meddelandeförmedlingstjänsten.

Den allmänna regleringen om öppnande av ett konto på meddelandeförmedlingstjänsten på myndighetens initiativ gäller inte till alla delar Tullens kunder, vilka till stor del består av andra än fysiska personer. Användargränssnittet för Suomi.fi-meddelanden har bedömts vara bristfälligt när det gäller behoven för företagsanvändare och företagsmeddelanden. Något som har upplevts utgöra ett problem är till exempel att tjänsten inte gör det möjligt att inom ett företag avgränsa kommunikationen på företagets vägnar baserat på ärende. I nuläget kan en undertecknare eller en fullmaktshavare behandla alla meddelanden som sänts till företaget eller som företaget sänt. De nuvarande utmaningarna när det gäller juridiska personer i användargränssnittet för Suomi.fi-meddelanden förutsätter fortfarande omfattande utveckling, varför det inte ännu i denna regeringens proposition om prioritering av elektronisk delgivning i myndighetsverksamhet föreslås att bestämmelserna i stödtjänstlagen förnyas med avseende på juridiska personer. Den allmänna regleringen om elektronisk delgivning som föreslås i propositionen uppfyller därför inte till alla delar målen för elektronisk delgivning inom Tullen.

De bestämmelser som enligt förslaget ska fogas till kommunikationslagen möjliggör å andra sidan elektronisk delgivning i myndigheters e-tjänster även när en person inte har tagit meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi i bruk. Företag har tagit i bruk meddelandeförmedlingstjänsten i så gott som obefintlig grad. För att Tullens kunder, i synnerhet företagskunderna, ska kunna omfattas av elektronisk delgivning på ett omfattande sätt är det nödvändigt att utföra elektronisk delgivning via Tullens e-tjänst. När det gäller kundernas rättsskydd behöver den allmänna regleringen i tullagen därmed ändå kompletteras med mer exakta bestämmelser om på vilka villkor Tullen kan delge beslut elektroniskt i e-tjänsten.

Enligt 19 b §, som enligt förslaget ska fogas till kommunikationslagen, ska myndigheten sända mottagaren en notifikation om att en handling delgivits i e-tjänsten. Om mottagaren inte har tagit meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi i bruk ska notifikationen sändas till en annan elektronisk adress som personen har uppgett, vilken personen har gett Tullen för sändande av notifikationer. Enligt föreslagna 19 b § kan handlingar inte delges elektroniskt om personen inte har gett en sådan elektronisk adress som avses ovan, såsom exempelvis en e-postadress eller ett telefonnummer. Förfarandet avviker till den delen från delgivning i meddelandeförmedlingstjänsten, för vilket inga notifikationer krävs om personen inte har uppgett en elektronisk adress. Föreslagna 19 b § tillämpas inom Tullen eftersom elektronisk delgivning sker i Tullens e-tjänst.

Den föreslagna allmänna regleringen om elektronisk delgivning och en meddelandeförmedlingstjänst innebär att personer som utträttar ärenden i Tullens e-tjänst om de så vill kan välja bort elektronisk delgivning av Tullens beslut och övriga handlingar, om de begär att deras konto på meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi stängs och inte ger Tullen en elektronisk adress för sändande av notifikationer. Att sådana personer med digitala färdigheter

som i övrigt använder Tullens e-tjänst inte omfattas av elektronisk delgivning är inte förenligt med målen för prioritering av digitalisering i vare sig propositionen eller regeringsprogrammet.

Kraven i föreslagna 19 b § på att en specificerad elektronisk adress ska ges uttryckligen för sändande av notifikationer är inte förenligt med användarvillkoren för Tullens e-tjänst, vilka fastställs i unionslagstiftningen. Det lämpar sig inte heller för tullverksamheten, vilken bygger på massförfaranden. Mottagarens kontaktinformation för elektronisk kommunikation, som krävs enligt unionens tullagstiftning och som Tullen redan har, ska kunna användas för sändande av notifikationer inom tullverksamheten, utan något behov av att inhämta ett i propositionen avsett separat uttryckligt samtycke av mottagaren till att notifikationer sänds till kontaktinformationen i fråga. Med beaktande av tullverksamhetens särdrag är det absoluta kravet i föreslagna 19 b § i kommunikationslagen på att notifikationer sänds för varje delgivning som sker i Tullens e-tjänst inte heller till alla delar lämpligt inom tullverksamheten. I synnerhet Tullens registrerade kunder som använder Tullens e-tjänst mycket i sin verksamhet har ansett att en möjlighet förbjuda sändande av notifikationer är behövlig. Den allmänna regleringen innehåller inga bestämmelser om möjligheten att begära delgivning på annat sätt än elektroniskt för en mottagare som utträtt ärenden i myndighetens e-tjänst. För att garantera tydlighet och rättssäkerhet för Tullens kunder föreslås i denna proposition att möjligheten till delgivning på papper i form av brev föreskrivs i tullagen.

2.5 Sammanfattning av bedömningen av nuläget

Enligt Tullens observationer har Tullens kunder bra förmåga att använda Tullens e-tjänster. Av de närmare 26 miljoner beslut och andra handlingar som Tullen delgav 2024 delgavs 99,8 procent elektroniskt till Tullens kunder. Det är lämpligt att i lagstiftning rikta prioriteringen av digital kommunikation och elektronisk delgivning till alla som har uppvisat förmåga och kompetens att använda Tullens e-tjänst.

Unionens tullkodex förutsätter ett elektroniskt verksamhetssätt inom tullverksamhet. Största delen av hanteringen av tullärenden som hänför sig till import och export av varor utförs av kunder som regelbundet utträtt ärenden hos Tullen. Borträknat de resenärer som anländer till landet, vilka kan tullklarera sitt resgods när de kommer till tullkontoret, använder de andra personerna som utträtt ärenden hos Tullen huvudsakligen Tullens e-tjänster. Digitala färdigheter är mycket väsentliga inom tullverksamheten. Det är rimligt att förutsätta att en kund hos Tullen som har förmåga att kommunicera digitalt kan följa upp delgivningen av beslut och andra handlingar som hänför sig till sitt ärende även i Tullens e-tjänst.

Förtullningsverksamhet avviker från förfarandena hos många andra myndigheter. Tullens verksamhet hänför sig till den internationella varuhandeln, vilken i hög grad är digitaliserad. Tullen delger en stor mängd beslut och tillstånd för vilka delgivning är en förutsättning för att mottagaren ska kunna vidta åtgärder som hänför sig till importen eller exporten av varor. Till exempel är betalningen av ett tullbelopp som fastställts genom ett förtullningsbeslut en förutsättning för att varor som importerats till unionen ska kunna övergå från tullkontrollen till fri omsättning för den kund som importerat eller beställt varorna. Ett tillstånd som beviljats av Tullen är också ofta en förutsättning för att det avsedda tullförfarandet ska kunna användas. Ur denna synvinkel är det för Tullens kunder även naturligt att aktivt följa behandlingen av ett ärende och delgivningen av handlingar som hänför sig till ärendet.

Beslut som gäller fastställande av tullbelopp omfattas dessutom av relativt långa tidsfrister för sökande av ändring. I regel kan ändring sökas i ett tullbeslut tre år efter att tullskulden i fråga uppkommit. Därmed förlorar inte Tullens kund sin rätt att söka ändring, även om kunden inte läser ett delgivet beslut direkt när det kommit. Inom tullverksamheten fattas även beslut och

vidtas åtgärder på vilka kunder vid behov behöver kunna reagera snabbare. Ett exempel på ett sådant är ett beslut om en tillståndsansökan, för vilket ändring ska sökas inom 30 dagar efter att beslutet delgivits. En notifikation som sänds till kunden om en elektronisk delgivning i Tullens e-tjänst bidrar till att säkerställa att mottagaren även i dessa fall i tid får vetskap om beslutet eller handlingen. Enligt lagen har en person som fått ett beslut av Tullen, även efter den föreslagna ändringen, möjlighet att visa att den fått del av ett beslut som delgivits genom vanlig delgivning vid en annan tidpunkt än den som i lagen föreskrivs för delgivningen, om personen faktiskt har fått del av beslutet först efter den tidpunkten.

Elektronisk delgivning av beslut och övriga handlingar har redan använts av Tullen under rätt lång tid. Elektroniska beställningssystem för den internationella handeln togs fram på 1980-talet och det första elektroniska förtullningsmeddelandet sändes 1992. Tullstyrelsens normbeslut av januari 2001 (3/099/01) innehöll bestämmelser, med beaktande av tullverksamhetens särdrag, om bland annat delgivningsförfarandet för tullbelopp för tullverkets kunder som använder det adb-baserade elektroniska dataöverföringssystemet (numera Tullens meddelandekunder). Beslut om de tullbelopp som tas ut som fattas genom automatisk tullbeskattning delgavs genom ett elektroniskt svarsmeddelande till den tulldeklaration som kunden lämnat in i form av ett elektroniskt meddelande. Bestämmelserna överfördes till lagnivå genom att det till den dåvarande tullagen (1466/1994) genom en lag om ändring av tullagen (1299/2003) fogades en ny 28 a §, om delgivning av beslut, vilken utgjorde en specialbestämmelse i förhållande till den allmänna regleringen om delgivning, i synnerhet i förhållande till kommunikationslagen. Sedan dess har Tullens elektroniska system utvecklats i synnerhet på det sätt som förutsätts i unionens tullagstiftning. År 2004 färdigställdes ett nytt integrerat tullsystem (ITU), vilket inte längre innehöll pappersbaserade skeden, och på 2010-talet fortsatte utvecklingen av ett helt nytt tullinformationssystem som skulle vara gemensamt för hela EU. Tullens nya tullklareringssystem (UTU), som har tagits i bruk stegvis sedan 2019, är helt baserat på den elektroniska hantering av ärenden som förutsätts i tullkodexen.

Inga nämnvärda problem har uppstått när det gäller delgivning av Tullens handlingar och tillgodoseende av rättssäkerheten. Tullen kan bedömas ha goda förutsättningar för ett förfarande för elektronisk delgivning enligt det som föreslås i denna proposition.

3 Målsättning

Målet med propositionen är att uppdatera och förenhetliga delgivningsförfarandet för tullbelopp och göra det konsekvent med beaktande av tullverksamhetens särdrag. Enhetliga och tydligare delgivningsförfaranden gör verksamheten mer kostnadseffektiv och förbättrar rättssäkerheten för aktörerna.

Målet med propositionen är att utfärda bestämmelser om att elektronisk delgivning är det huvudsakliga delgivningssättet. Propositionen främjar, i enlighet med programmet för Petteri Orpos regering, prioritering av elektronisk myndighetskommunikation för de av Tullens kunder för vilka det är möjligt. Syftet med propositionen är att säkerställa att alla kunder hos Tullen som har förmåga att kommunicera digitalt kan delges Tullens beslut och handlingar elektroniskt och använda Tullens e-tjänst effektivt.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Elektronisk delgivning av Tullens beslut och handlingar

Målen med propositionen främjas genom att uppdatera 61 § om delgivning i den gällande tullagen. Enligt förslaget ska paragrafen innehålla specialbestämmelser som beaktar tullverksamhetens särdrag till den allmänna regleringen om elektronisk delgivning. Den ändrade paragrafen kompletterar den allmänna lagstiftningen och avviker från den i vissa detaljer för att beakta tullverksamhetens särdrag.

Paragrafens tillämpningsområde utvidgas så att det gäller delgivning av alla Tullens förvaltningsbeslut och handlingar och elektronisk delgivning föreskrivs som det prioriterade delgivningssättet. Kunder som uträttar ärenden i Tullens e-tjänst ska i princip alltid delges handlingar elektroniskt. Pappersbaserad delgivning används främst i situationer där elektronisk delgivning inte är möjlig.

Paragrafen innehåller fortfarande specialbestämmelser om delgivningssättet för tullbelopp. Användningsområdet för vanlig delgivning som gäller delgivning av tullbelopp enligt den gällande tullagen utvidgas enligt nuvarande praxis till att även omfatta tullbelopp som delges i Tullens e-tjänst samt felavgifter som eventuellt påförs i samband med en tulldeklarering och ofta tas ut genom samma förtullningsbeslut. Ändringen harmoniserar delgivningen av tullbelopp och gör regleringen tydligare och konsekventare.

4.1.2 Samordnande av specialregleringen i Tullagen och den allmänna regleringen om elektronisk delgivning

I fråga om utgångspunkterna iakttar det förfarande med elektronisk delgivning av Tullens beslut och övriga handlingar som föreslås i denna proposition den allmänna lagstiftning som enligt förslaget ska fogas till kommunikationslagen. Enligt föreslagna 19 § i kommunikationslagen kan en handling delges som ett elektroniskt meddelande även i en e-tjänst som myndigheten ansvarar för. Det föreslås att Tullagen ska innehålla bestämmelser om att elektronisk delgivning inom Tullen även kan ske i Tullens e-tjänst. Med stöd av den allmänna lagen kan Tullen ändå fortfarande även utföra delgivning i den meddelandeförmedlingstjänst som avses i stödtjänstlagen i stället för i sin egen e-tjänst.

Föreslagna 19 b § innehåller bestämmelser om sändande av notifikationer om delgivning i e-tjänsten. Enligt paragrafen i fråga ska myndigheten meddela mottagaren till en handling som ska delges att handlingen har sänts till e-tjänsten. Meddelandet sänds antingen till meddelandeförmedlingstjänsten eller, om mottagaren inte har tagit meddelandeförmedlingstjänsten i bruk, till en annan elektronisk adress som mottagaren har gett myndigheten för sändande av notifikationer. Den allmänna regleringen möjliggör att delgivning i princip sker elektroniskt i myndighetens e-tjänst för både användare av meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi och personer som inte använder meddelandeförmedlingstjänsten.

Trots att regleringen i den föreslagna allmänna lagen möjliggör elektronisk delgivning i Tullens e-tjänst även för sådana användare av e-tjänsten som inte har tagit meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi i bruk, är det nödvändigt att till viss del avvika från det i tullagen. Enligt föreslagna 19 a § i kommunikationslagen krävs sändande av notifikationer om delgivning i meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi endast i de fall där mottagaren har

angett en elektronisk adress för sändande av notifikationer i meddelandeförmedlingstjänsten. I stället förutsätter 19 b § att mottagaren av en delgivning alltid sänds ett meddelande om en delgivning i en myndighets e-tjänst.

Till skillnad från den allmänna regleringen föreslås i denna proposition att ett meddelande inte sänds om Tullen inte har en elektronisk kontaktinformation till mottagaren. På samma sätt som i 19 b § i kommunikationslagen kan notifikationer sändas till meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi eller en annan elektronisk adress som kunden uppgett, såsom en e-postadress. Notifikationer sänds dock inte om Tullen inte har elektronisk kontaktinformation till mottagaren eller om kunden har förbjudit sändande av notifikationer.

Speciallagstiftning i Tullagen behövs för att propositionens mål om att säkerställa att alla som har förmåga att kommunicera digitalt ska kunna delges Tullens beslut och handlingar elektroniskt ska kunna uppnås. Om en förutsättning för elektronisk delgivning av Tullens beslut och övriga handlingar är att en elektronisk kontaktinformation separat anges uttryckligen för sändande av notifikationer, kan kunder som regelbundet använder Tullens e-tjänst medvetet välja att inte omfattas av elektronisk delgivning genom att inte uppge elektronisk kontaktinformation för sändande av notifikationer. Det är då i själv verket fråga om delgivning baserad på samtycke, vilket syftet med denna proposition är att slopa.

Det är inte möjligt att göra givande av en elektronisk adress på det sätt som avses i föreslagna 19 b § 2 mom. uttryckligen för sändande av notifikationer till en obligatorisk notifikationsuppgift i Tullens informationssystem för de krav på informationsinnehåll som gäller tullinformationssystemen och är baserade på unionslagstiftningen. Den föreslagna regleringslösning som innebär sändande av notifikationer när en kund enligt egen prövning i form av en frivillig information har gett Tullen en elektronisk kontaktinformation motsvarar dock bestämmelserna i föreslagna 19 a § i kommunikationslagen om sändande av notifikationer om delgivning i meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi. Enligt paragrafen i fråga sänds ingen notifikation från meddelandeförmedlingstjänsten om mottagaren av delgivningen inte har angett en elektronisk kontaktinformation för sändande av notifikationer. Delgivning sker därmed på giltigt sätt elektroniskt i meddelandeförmedlingstjänsten, trots att ingen separat notifikation om delgivningen sänds. Möjliggörande av elektronisk delgivning i Tullens e-tjänst med motsvarande krav kan inte anses utgöra en större risk för mottagarens rättssäkerhet än elektronisk delgivning i meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi utan notifikation, med beaktande av den stora utsträckning i vilken Tullens e-tjänst används inom tullverksamheten och tjänstens goda tillgänglighet. Baserat på det som beskrivs ovan ska det anses vara ett vägande skäl att ett undantag från bestämmelserna i 19 b § i kommunikationslagen för meddelanden om delgivning föreskrivs i den speciallagstiftning som nu föreslås.

På den tidpunkt då en handling anses vara delgiven tillämpas vad som föreskrivs i kommunikationslagen. Därmed anses till exempel en handling som delgivits genom vanlig elektronisk delgivning i Tullens e-tjänst enligt 19 § 3 mom. i kommunikationslagen ha blivit delgiven den tredje dagen efter att meddelandet sändes till meddelandeförmedlingstjänsten eller e-tjänsten, om inte något annat visas. En handling som delgivits genom bevislig delgivning anses däremot enligt 18 § 4 mom. i kommunikationslagen ha blivit delgiven när handlingen har bekräftats som mottagen.

Tullens kunder omfattas framöver av elektronisk delgivning på tre grunder. För det första kan en kund omfattas av elektronisk delgivning på grund av att den använder den meddelandeförmedlingstjänst som avses i stödtjänstlagen. För det andra kan detta även ske på grund av användning av Tullens e-tjänst. För det tredje kan en kund på förhand ge Tullen en

elektronisk kontaktinformation för eventuella elektroniska meddelanden på myndighetens initiativ.

Både användning av meddelandeförmedlingstjänsten och användning av Tullens e-tjänst innefattar en möjlighet att förbjuda elektronisk delgivning, men grunderna för och konsekvenserna av ett förbud samt vilka åtgärder som innebär att elektronisk delgivning åter gäller är olika. Till den delen är utgångspunkterna för den allmänna lagstiftningen om elektronisk delgivning och speciallagstiftningen för Tullen olika.

Enligt den allmänna regleringen öppnas automatiskt en postlåda i meddelandeförmedlingstjänsten för en person som använder Suomi.fi-autentisering, men personen kan vid behov meddela att den lösgör sig från det elektroniska delgivningsförfarandet genom att stänga sitt konto på meddelandeförmedlingstjänsten. Situationen ändras inte av att personen efter en tidsfrist på sex månader åter blir en användare av Suomi.fi-meddelanden på en myndighets initiativ, om personen loggar in på myndighetstjänsten med hjälp av Suomi.fi-autentisering. Personen har därmed alltid möjlighet att på nytt meddela att den slutar använda meddelandeförmedlingstjänsten för åtminstone en viss tid.

Enligt de föreslagna bestämmelserna i tullagen omfattas en person också av elektronisk delgivning av Tullens handlingar genom att använda Tullens e-tjänst för att anhängiggöra ett ärende. Till exempel i situationer där en person har anmält att den slutar använda Suomi.fi-meddelanden och därmed har valt att inte omfattas av elektronisk delgivning baserat på den allmänna regleringen, omfattas personen ändå av elektronisk delgivning av Tullen om den, efter att den föreslagna ändringen av tullagen trätt i kraft, anhängiggör ett ärende i Tullens e-tjänst. När en person meddelar Tullen att personen inte vill bli delgiven i Tullens e-tjänst, sänds Tullens beslut och övriga handlingar till personen per post, förutsatt att personen inte heller använder meddelandeförmedlingstjänsten. Om personen använder autentiseringstjänsten Suomi.fi omfattas personen av elektronisk delgivning på grund av att personen använder meddelandeförmedlingstjänsten. Då delges personen även handlingar om tullverksamheten elektroniskt via den. Även då har personen dock möjlighet att förbjuda elektronisk delgivning i enlighet med den allmänna regleringen.

När en person för första gången loggar in på en myndighets e-tjänst med hjälp av autentiseringstjänsten Suomi.fi informeras personen i enlighet med den föreslagna allmänna lagstiftningen om elektronisk delgivning att personen framöver delges elektroniskt och att ett konto på meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi öppnas för personen. Personen informeras även om möjligheten att lösgöra sig från det elektroniska delgivningsförfarandet. Dessutom informeras personen om att användning av Suomi.fi-autentisering under följande sex månader när personen lösgjort sig från det elektroniska delgivningsförfarandet inte påverkar delgivningssättet för personens handlingar. Om personen använder Suomi.fi-autentisering för att logga in på Tullens e-tjänst informeras personen om att användning av Tullens e-tjänst innebär att Tullen delger personen handlingar om ärendet elektroniskt, oberoende av om personen använder Suomi.fi-meddelanden eller inte.

För kunden öppnas ingen postlåda och inget konto på Tullens e-tjänst genom vilka alla kundens ärenden därefter automatiskt behandlas. Tullen övervakar importen och exporten av varor. Personer som importerar eller exporterar varor till eller från Finland gör på eget initiativ till Tullen de deklARATIONER och nödvändiga ansökningar om importen eller exporten vilka krävs för tullklareringen av varorna. Tullens e-tjänst är ärendespecifik, inte kunds specifik som exempelvis meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi eller MinSkatt. Om samma person utträttar ärenden i Tullens e-tjänst två eller fler gånger skapas inget kundkonto inom Tullen, utan varje tullklarering eller ansökan behandlas som separata ärenden i tjänsten. Kundens uppgifter och

deklarationer registreras inte på något kundkonto. I det avseendet skiljer sig Tullens e-tjänst från många andra myndigheters e-tjänster.

Till exempel om en fysisk person har anmält i tjänsten Suomi.fi att den inte tar emot elektronisk delgivning, innebär inte en inloggning på autentiseringstjänsten Suomi.fi inom de följande sex månaderna att personen åter omfattas av det elektroniska delgivningsförfarandet i enlighet med den allmänna regleringen. Om personen dock använder Tullens e-tjänst för att anhängiggöra ett ärende inom de sex månaderna delges den därefter Tullens handlingar om ärendet elektroniskt i Tullens e-tjänst, även om personen inte omfattas av den allmänna elektroniska delgivningen på basis av sin användning av meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi. Tullen informerar personen om vilka konsekvenser som användning av e-tjänsten innebär för delgivningen av Tullens handlingar i samband med att personen använder e-tjänsten. I e-tjänsten informeras personen om att Tullen delger handlingar om ärendet elektroniskt, även om personen inte använder den meddelandeförmedlingstjänst som avses i stödtjänstlagen. Dessutom informeras personen om möjligheten att anmäla till Tullen att den inte vill delges handlingar i Tullens e-tjänst, varmed personen efter att anmälan behandlats delges handlingar om ärendet av Tullen per post, såvida inte personen använder meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi. En anmälan till Tullen om att en kund inte vill delges handlingar i Tullens e-tjänst är ärendespecifik. Den gäller fram till att behandlingen av ärendet har avslutats. När kunden anhängiggör ett nytt ärende i Tullens e-tjänst är delgivningen åter elektronisk, såvida inte kunden begär pappersbaserad delgivning.

I den situation som beskrivs ovan ska informationen från Tullen och Suomi.fi-tjänsterna vara tydlig och begriplig, så att Tullens kunder förstår vilka konsekvenser användning av e-tjänsterna innebär för deras delgivning.

4.1.3 Behandling av personuppgifter i det elektroniska delgivningsförfarandet

I det elektroniska delgivningsförfarandet behandlar Tullen information om huruvida en fysisk person använder meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi och information om huruvida personen har använt Tullens e-tjänst. Tullen behandlar även kundens kontaktinformation för sändande av notifikationer om delgivning. En elektronisk kontaktinformation är en lagstadgad och obligatorisk information vid en tulldeklaration. Tills vidare är kontaktinformationen en e-postadress. I framtiden kan den även vara ett telefonnummer eller någon annan säker elektronisk adress. Tullen granskar inte särskilt att e-postadressen är korrekt. För användning av Tullens e-tjänst krävs en elektronisk kontaktinformation. Kontaktinformationen i fråga kan även användas för sändande av notifikationer, även om kontaktinformationen inte preciseras som uppgiven i e-tjänsten på det sätt som avses i 19 b § 2 mom. i kommunikationslagen uttryckligen för sändande av notifikationer. Tullen sänder notifikationer endast till den kontaktinformation som Tullen har givits. En person kan också förbjuda användning av den elektroniska kontaktuppgift som finns i Tullens e-tjänst som adress för notifikationer. Även då sänds notifikationer från Tullen till meddelandeförmedlingstjänsten, om kunden använder meddelandeförmedlingstjänsten.

När det gäller Tullens företagskunder är det nästan alltid en fysisk person som utträtt ärenden i Tullens e-tjänst, antingen en laglig representant eller en befullmäktigad. En företagskund hos Tullen kan även ange en fysisk persons elektroniska kontaktinformation för sändande av notifikationer om delgivning.

Tullen hämtar information av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om huruvida den fysiska personen använder meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi. Denna information behövs för att elektronisk delgivning ska kunna ske. Tullen behandlar även information om

huruvida en fysisk person har använt Tullens e-tjänst för ett eget ärende eller på en företagskunds vägnar. Detta är även nödvändigt för att delgivning ska kunna ske.

Den notifikation som Tullen sänder om delgivning föreslås innehålla information om att en handling har blivit delgiven i Tullens e-tjänst. Ingen detaljerad information ges om innehållet i handlingen. Handlingens typ kan framgå av notifikationen. Till exempel innehåller en notifikation om förtullning information om att ett meddelande, ett beslut, en begäran om ytterligare utredningar eller en annan handling om kundens förtullning har sänts till Tullens e-tjänst. Notifikationen kan även innehålla numret på tulldeklarationen. Notifikationen innehåller ingen information om vilken vara eller vems förtullning den delgivna handlingen gäller, och innehållet i handlingen anges inte. För att ta reda på handlingens innehåll krävs att handlingen hämtas separat i Tullens e-tjänst. Av datasäkerhetsskäl innehåller notifikationen varken en webbadress till Tullens e-tjänst eller en direkt länk till e-tjänsten, utan kunden instrueras att logga in på e-tjänsten via Tullens webbplats.

Behandlingen av personuppgifter i Tullens elektroniska delgivningsförfarande baserar sig på lag och uppfyller artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen (EU) 2016/679. Bestämmelser om delgivning av handlingar om tullverksamhet utfärdas i lag och delgivningsförfarandet föreslås innehålla ett krav på kontroll av huruvida en person använder meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi eller har använt Tullens e-tjänst för att anhängiggöra ärendet. Dessutom innehåller lagen bestämmelser om sändande av notifikationer till kontaktinformation som personen uppgivit. I delgivningsförfarandet för Tullens handlingar behandlas inte särskilda kategorier av personuppgifter. Sådana uppgifter kan finnas i den handling som delges, vilken finns på en datasäker plats i Tullens e-tjänst.

Enligt förslaget kan en person även anmäla att den inte vill bli delgiven elektroniskt i Tullens e-tjänst. Anmälan föreslås inte innehålla någon anledning till varför personen inte vill använda elektronisk delgivning.

Uppgifter om metoden för delgivning och dess genomförande (delgivningsuppgifter), logguppgifter om delgivningen och beslut och övriga handlingar som blivit delgivna förvaras vid Tullen under en tid som bestäms av lagstadgade skyldigheter eller en bestämd förvaringstid. Uppgifterna förvaras i Tullens system under en bestämd eller lagstadgad tidsperiod, utöver vilken de kan öppnas i e-tjänsten under en viss tid. Logguppgifter om delgivning förvaras i två år.

Tullen förvarar uppgifter om det elektroniska delgivningsförfarandet i en datasäker miljö. Risker som hänför sig till skyddet för personuppgifter bedöms vid varje förändring.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen bedöms inte ha betydande ekonomiska konsekvenser. Små kostnadsinbesparingar uppstår i och med att de pappersbaserade delgivningarna ersätts med elektroniska. De ändringar som föreslås i propositionen har inga konsekvenser för tull- och skatteintäkterna.

Tullen utför årligen cirka 30 500 delgivningar per brev, av vilka 3 000 sker bevisligt. En handling som delges i form av ett vanligt brev kostar Tullen i snitt 9 euro och ett brev som delges bevisligt mot mottagningsbevis cirka 24 euro. Postning av handlingar ger med den nuvarande prisnivån upphov till en kostnad på sammanlagt cirka 320 000 euro för Tullen. I

nuläget utför Tullen delgivningar per brev i ärenden som kunden har anhängiggjort i e-tjänsten, om inte kunden har gett samtycke till elektronisk delgivning. Dessa delgivningar som sker i form av brev på grund av att samtycke saknas uppgår årligen till cirka 6 400. Det uppskattas att de huvudsakligen ersätts av elektronisk delgivning till följd av den föreslagna ändringen, vilket innebär en årlig inbesparing på cirka 57 500 euro för Tullen.

Inbesparingarna minskar i någon mån de kostnader som uppstår av de textmeddelanden med notifikationer om delgivning som eventuellt tas i bruk senare i e-tjänsten. Kostnaderna för textmeddelanden bedöms vara cirka 0,04 cent per meddelande. Kostnaden för Tullen, till exempel för de totalt 500 000 besluten per år som motsvarar den nuvarande importförtullningen för privatkunder, är 20 000 euro per år. Eftersom Tullen inte ännu använder notifikationer med textmeddelanden och de kostnader de orsakar för Tullen framöver beror på i vilken omfattning kunderna vill få notifikationer med ett textmeddelande, går det inte att uppskatta de eventuella framtida kostnaderna för dem.

Kostnaderna för ändring av Tullens informationssystem till följd av verkställandet av de föreslagna ändringarna under 2026 uppgår enligt Tullens bedömning till 360 000 euro.

4.2.2 Konsekvenser för förvaltningen

Tullen utför redan i nuläget nästan 99,9 procent av delgivningarna elektroniskt. Den ändring som föreslås i propositionen uppskattas i någon mån minska antalet pappersbaserade delgivningar, vilket gör det möjligt att frigöra de personalresurser som används för att skriva ut, kuvertera och sända delgivningar samt eventuellt följa upp delgivning av mottagningsbevis. Den föreslagna ändringen gör det möjligt att rikta dessa personalresurser till att göra Tullens verksamhet produktivare, till exempel genom att utveckla de elektroniska tjänsterna och förbättra upplevelsen av dem. Granskat som helhet kan konsekvenserna av ändringen för Tullens förvaltning anses vara små.

4.2.3 Konsekvenser för Tullens kunder

Med stöd av artikel 6 i den gällande tullkodexen ska fysiska personer och företag som utövar affärsverksamhet använda elektroniska metoder för informationsbehandling när de utträttar ärenden hos Tullen. Största delen av de förtullningsbeslut, tillstånds- och registreringsärenden och övriga handlingar som Tullen delger delges redan i nuläget elektroniskt för Tullens så kallade företagskunder som bedriver affärsverksamhet. Den föreslagna ändringen uppskattas inte ha några betydande konsekvenser för företagskundernas verksamhet.

I och med förslaget omfattas Tullens privatkunder i större utsträckning än hittills av den elektroniska delgivningen. Elektroniska tjänster gör det möjligt att uträtta ärenden oberoende av tid och plats, vilket ökar flexibiliteten och gör det lättare att uträtta ärenden enligt egen tidtabell. Förslaget bidrar till att främja rättssäkerheten för Tullens kunder. Delfåendet av handlingar blir snabbare eftersom den tidpunkt då en handling inkommer inte längre är beroende av någon extern leverantör för brevpost. Försenat delfående kan i vissa sällsynta fall innebära att en vara som ska tullklareras hinner returneras till avsändaren eller någon annan slags förlust av rättigheter. Den autentisering som krävs för Tullens e-tjänster förbättrar dataskyddet för kunderna och handlingarna skickas inte till fel adress. Genom att använda Tullens e-tjänst får Tullens kunder – såväl privat- som företagskunder – snabbt, tillförlitligt och tillgängligt information om handlingar som skickats av Tullen jämfört med delgivningar som skickas per brevpost. Tullens handlingar finns tillförlitligt i Tullens e-tjänst, där de är tillgängliga för kunderna under en viss tid oavsett tidpunkt. Till exempel handlingar i importförtullningstjänsten för privatkunder är tillgängliga i 90 dagar. Genom att delvis ersätta brevframsändelser med

elektroniska delgivningar frigörs även mer av Tullens resurser till att betjäna de personer som till exempel på grund av bristande digitala färdigheter inte kan kommunicera digitalt.

Förslaget påverkar kundernas upplevelse av kommunikationen på så sätt att det skapar klarhet i tillvägagångssättet för kunder som kommunicerar elektroniskt. När kunderna utträtt ärenden i en elektronisk servicekanal kan de även förbereda sig på att kontaktas av Tullen elektroniskt. På kundens begäran sker dock delgivning per brev.

Förslaget har inga konsekvenser för resenärstrafiken. Resenärer kan fortfarande göra tulldeklarationer på papper, muntligt eller fysiskt genom att välja resenärsfilen.

4.2.4 Konsekvenser för informationssamhället och dataskyddet

Kommunikationen inom Tullen är till största delen digitaliserad och största delen av delgivningarna sker elektroniskt. I och med den föreslagna ändringen av bestämmelserna om Tullens delgivning levereras Tullens beslut och övriga viktiga meddelanden i allt fler fall i rätt tid utan de dröjsmål som transporten av brevpost innebär. När den elektroniska kommunikationen ökar, minskar tiden för kommunikationen märkbart. En prioritering av elektronisk delgivning kan bedömas vara i enlighet med och främja den mer allmänna utvecklingen av informationssamhället.

Det föreslagna delgivningsförfarandet ändrar inte den elektroniska behandlingen av handlingar inom tullverksamheten. Förfarandet ökar betydelsen för Tullens e-tjänst vid delgivningen av Tullens beslut och övriga handlingar. Det föreslagna förfarandet leder till att Tullen i någon mån sänder mindre handlingar per post. Detta har betydelse för skyddet för personuppgifter, eftersom eventuella misstag vid behandlingen av pappershandlingar sker i mindre utsträckning.

Propositionens konsekvenser för dataskyddet beskrivs närmare i avsnitt 4.1.3 om behandlingen av personuppgifter i det elektroniska delgivningsförfarandet i propositionen. De personuppgifter som ska behandlas och som beskrivs i avsnittet i fråga är nödvändiga för delgivningen av Tullens handlingar.

4.2.5 Konsekvenser för miljön

Lagpropositionen bedöms ha mindre, positiva konsekvenser för klimatet och miljön. Propositionen bedöms leda till att Tullens brev som levereras per post delvis ersätts med elektroniska delgivningar. Pappersbrev och leveransen av dem är förknippade med flera direkta och indirekta utsläppskonsekvenser i samband med logistiken, pappersproduktionen och avfallshanteringen. Med beaktande av Tullens nuvarande låga antal delgivningar som sker per brev bedöms förslaget ändå inte ha några större konsekvenser för miljön.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Unionens tullkodex förutsätter att allt informationsutbyte mellan Tullen och dess andra kunder än resenärer i första hand sker elektroniskt. Tullens elektroniska verksamhetsmiljö som baserar sig på tullkodexen används i sin helhet från och med början av 2026.

Om elektronisk delgivning regleras endast i en allmän lag innebär det för Tullen att användningen av elektronisk delgivning när det gäller andra än sådana personer som använder meddelandeförmedlingstjänsten i själva verket är baserad på kundens samtycke. En sådan

situation kan inte anses vara förenlig med målen i unionens tullagstiftning eller ändamålsenlig med avseende på den stora mängd delgivning som Tullen utför årligen. Vid kommunikation med Tullen är det möjligt att fastställa en kunds digitala färdigheter på det sätt som föreslås i denna proposition i stället för sättet i den presenterade allmänna lagstiftningen. Det faktum att de allmänna lagarna för förvaltning, förvaltningslagen och bestämmelserna om delgivning i kommunikationslagen innehåller specialbestämmelser som tillämpas på tullverksamheten innebär inte att den lagstiftning som tillämpas på delgivning inom tullärenden upphör att vara utspridd. Dessutom är det ägnat att öka oklarheten i den allmänna regleringen, vilket inte kan anses eftersträvansvärt eller ändamålsenligt.

Det föreslagna alternativet i propositionen, vilket går ut på att bestämmelser om ett delgivningsförfarande som är anpassat till tullverksamhetens särdrag och som tillämpas på Tullens förvaltningsärenden fastställs till stor del i tullagen, är det tydligaste för såväl Tullen som kunderna.

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om prioritering av elektronisk delgivning i myndighetsverksamhet (RP 124/2025 rd) som beretts av finansministeriet

Enligt den lagstiftning som föreslås i regeringens proposition föreskrivs prioritet för elektronisk delgivning när det gäller användare av tjänsten Suomi.fi-meddelanden (meddelandeförmedlingstjänsten) som har autentiserat sig med hjälp av Suomi.fi. Med prioritet avses att användare av meddelandeförmedlingstjänsten som har autentiserat sig med hjälp av Suomi.fi får delgivning elektroniskt, såvida de inte har anmält att de slutat använda meddelandeförmedlingstjänsten. En postlåda ska i meddelandeförmedlingstjänsten skapas automatiskt för privatkunder som autentiserar sig med hjälp av Suomi.fi, såvida de inte tidigare på egen hand har tagit en postlåda i bruk. Användarna får då delgivning antingen direkt i meddelandeförmedlingstjänsten eller i myndighetens e-tjänst, varifrån en notifikation sänds till meddelandeförmedlingstjänsten. Delgivning till kunder som slutat använda meddelandeförmedlingstjänsten ska då ske genom pappersbrev, såvida inte kunderna separat i myndighetens egen e-tjänst har gett samtycke till elektronisk delgivning. Om kunderna inte använder tjänsten Suomi.fi-meddelanden, kan myndigheten endast delge handlingen elektroniskt med kundens samtycke. I detta avseende ses lämnande av en elektronisk adress för sändande av notifikationer i enlighet med den föreslagna regleringen som samtycke.

Om elektronisk delgivning vid Tullen lämnas till den allmänna regleringen i enlighet med propositionen, verkställs inte den elektroniska delgivning som föreslås här i tullagen på det avsedda tillräckligt heltäckande sättet i Tullens e-tjänst.

I så fall delges inte de kunder som utträttar ärenden i Tullens e-tjänst automatiskt elektroniskt. Användarna av meddelandeförmedlingstjänsten har i så fall endast ett förvalt värde som gäller elektronisk delgivning, och på begäran kan det bytas ut mot pappersbaserad delgivning. Å andra sidan har andra än de som använder meddelandeförmedlingstjänsten i praktiken ett förvalt värde som gäller pappersbaserad delgivning, vilket kan bytas till elektronisk delgivning genom att separat ge samtycke till det genom att ge myndigheten en elektronisk kontaktuppgift för sändande av notifikationer.

Största delen av Tullens företagskunder har inte tagit i bruk meddelandeförmedlingstjänsten och den kommande allmänna lagen innehåller inte bestämmelser om prioritet för elektronisk delgivning eller om elektronisk delgivning som förvalt värde för företagskunder som har autentiserat sig med hjälp av Suomi.fi. Enligt den föreslagna allmänna lagstiftningen skapas

ingen postlåda automatiskt i meddelandeförmedlingstjänsten för företagskunder som har autentiserat sig med hjälp av Suomi.fi. Det förvalda värde som gäller elektronisk delgivning i den föreslagna allmänna lagstiftningen gäller nämligen endast privatkunder som har autentiserat sig med hjälp av Suomi.fi. Ingendera kundgruppen omfattas heller av en skyldighet till elektronisk delgivning, inte ens om tulldeklarationen eller ansökan har gjorts i Tullens e-tjänst. Kunderna har alltid möjlighet att välja pappersbaserad delgivning.

Med stöd av den bestämmelse i tullagen som föreslås i denna proposition omfattas kunder som utträtt ärenden i Tullens e-tjänst i stor utsträckning av elektronisk delgivning på det sätt som avses i tullkodexen. Med hänsyn till Tullens totalreform av informationssystemen som färdigställs 2026 är detta ändamålsenligt för såväl Tullen som kunderna. Paragrafen om delgivning i tullagen enligt förslaget i denna proposition utgör en specialbestämmelse även i förhållande till den allmänna lagstiftning som är under beredning.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

I propositionen om allmän lagstiftning om elektronisk delgivning (RP 124/2025 rd) granskas myndigheters elektroniska delgivning i Sverige, Norge, Danmark och Estland. Det vanliga är att elektronisk delgivning heltäckande är en möjlighet i olika förvaltningsärenden. Elektronisk delgivning kan antingen vara möjlig med partens samtycke (Sverige och Norge) eller utan partens samtycke (Danmark).

Vid beredningen av propositionen granskades den elektroniska delgivningen av tullmyndigheternas handlingar i både Sverige, Danmark, Norge och Estland. I Europeiska unionens medlemsstater har tulltjänsterna, på det sätt som förutsätts i unionens tullkodex, digitaliserats i stor utsträckning. Norge är inte medlem i EU, men tillhör Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), och Norges tullsystem är uppbyggt för att vara förenligt med unionens tulllagstiftning. I alla de ovan nämnda länderna delges tullmyndighetens beslut och handlingar i huvudsak elektroniskt.

I Sverige använder Tullverket huvudsakligen e-tjänster, vilka är Tullverkets e-tjänst, Tullverkets meddelandetjänst (EDI) och den gemensamma infrastrukturen för meddelandeförmedling Mina Meddelanden, som administreras av Myndigheten för digital förvaltning. Om en privatperson eller ett företag inte använder en tullrepresentant, krävs ett tillstånd av Tullverket för användning av Tullverkets e-tjänster. För användning av Mina Meddelanden krävs registrering. En privatperson kan också vid behov fylla i tulldeklarationsblanketten och lämna in den inklusive bilagor på ett verksamhetsställe. Över 90 procent av Tullverkets beslut delges elektroniskt i Tullverkets e-tjänst eller genom meddelandedeklaration. Resten delges elektroniskt i Mina Meddelanden alternativt per e-post eller brevpost. E-post eller pappersbaserade brev används i synnerhet när elektronisk delgivning inte är möjlig på grund av tekniska begränsningar, bristfällig autentisering eller något annat skäl. Delgivning sker vid behov bevisligt, men majoriteten av Tullverkets handlingar delges på annat sätt än bevisligt.

I Danmark tillämpas lagstiftningen om offentlig digital post även på Toldstyrelsen. Företag och privatpersoner över 15 år är skyldiga att använda den elektroniska servicekanalen Digital Post, såvida inte personen på basis av ansökan är befriad från skyldigheten. Närmare 95 procent av befolkningen och så gott som alla företag omfattas av Digital Post. Toldstyrelsens kunder som är registrerade användare av Toldstyrelsens system får beslut som skapas i systemet automatiskt direkt i systemet. Toldstyrelsens övriga beslut och handlingar delges genom Digital Post. De av Toldstyrelsens kunder som har befriats från skyldigheten att använda Digital Post delges handlingar per brevpost. När det gäller elektroniska meddelande kan danska

Toldstyrelsen vid behov verifiera tidpunkterna för när meddelandet sänts och mottagits i logguppgifterna. Enligt prövning från fall till fall kan brevpost även sändas bevisligt.

I Estland används Skatte- och tullstyrelsens (Maksu- ja Tolliamet) e-tjänstmiljö (e-MTA) för tullkommunikation. Skatte- och tullstyrelsens beslut och övriga handlingar delges i e-tjänstmiljön om en kund som använder e-tjänstmiljön har gett Skatte- och tullstyrelsen sin e-postadress eller sitt mobiltelefonnummer. Kunden sänds ett e-postmeddelande eller textmeddelande om att en handling finns i e-tjänstmiljön. Om kunden inte använder Skatte- och tullstyrelsens e-tjänstmiljö kan handlingen även sändas per e-post, om kunden har gett Skatte- och tullstyrelsen sin e-postadress. E-postmeddelanden sänds krypterat eller på andra sätt kodat (encrypted). På mottagarens begäran sänds handlingar per post. Handlingar sänds även per post om en handling i e-tjänstmiljön inte öppnas inom fem vardagar efter att den gjorts tillgänglig eller om Skatte- och tullstyrelsen inte inom fem vardagar efter att handlingen sändes per e-post har fått en bekräftelse av mottagaren på att handlingen har mottagits. Ingen information gavs om hur stor andel av Skatte- och tullstyrelsens handlingar som delges per post. Skatte- och tullstyrelsens e-tjänstmiljö registrerar automatiskt tidpunkten för när en handling öppnats, varmed delgivningen anses vara utförd. En handling som delgivits per e-post anses vara delgiven när mottagaren sänder en bekräftelse på mottagandet. Om inte annat föreskrivs i lag, kan estniska Skatte- och tullstyrelsen välja delgivningssättet.

I Norge möjliggörs elektronisk kommunikation av Tullmyndighetens (Tolletaten) e-tjänst. För Tullmyndighetens e-tjänst behövs stark autentisering och förutom tullkommunikation kan Tullmyndighetens handlingar delges i e-tjänsten. Delgivning sker undantagsvis på papper när elektronisk delgivning inte möjlig på grund av tekniska skäl eller något annat skäl. I och med reformen av den norska tullagstiftningen 2023 har det nya informationssystemet Digitoll införts steg för steg, varmed det blir obligatoriskt att utföra deklarerings elektroniskt och utlämnande av uppgifter blir en obligatorisk skyldighet. Målet med reformen är bland annat också att fullständigt övergå till elektronisk delgivning och slopa pappersprocesserna senast 2027.

6 Remissvar

Utkastet till regeringens proposition var på remiss mellan den 28 juli och den 25 augusti 2025. Utlåtanden begärdes av sammanlagt 24 myndigheter och sammanslutningar. Utlåtanden om utkastet till proposition gavs av riksdagens justitieombudsmans kansli, kommunikationsministeriet, Transport- och kommunikationsverket Traficom, justitieministeriet och Finlands Speditions- och Logistikförbund rf. Ålands landskapsstyrelse, jord- och skogsbruksministeriet, Säkerhets- och kemikalieverket, arbets- och näringsministeriet och miljöministeriet meddelade att de inte har något att yttra i ärendet.

I sina utlåtanden uppmärksammade riksdagens justitieombudsman och justitieministeriet det faktum att den allmänna lagstiftningen som bereds inom ramen för projektet för prioritering av elektronisk delgivning i myndighetsverksamhet inte beaktats vid beredningen av den lagproposition som var på remiss. Båda remissinstanserna såg det som viktigt att även förhållandet mellan utkastet till proposition och de ändringar som bereds i den allmänna lagstiftningen bedöms omsorgsfullt bland annat för att undvika överlappande reglering. Riksdagens justitieombudsman och justitieministeriet påminde även om att undantag från den allmänna lagen alltid kräver ett särskilt, vägande skäl och konstaterade att de förhåller sig tvivlande till huruvida sådana skäl finns i detta avseende, eller att de åtminstone inte verkar lyftas upp tillräckligt i utkastet till proposition. Båda remissinstanserna ansåg även att den föreslagna regleringen tillsammans med den allmänna regleringen i synnerhet för förvaltningskunder utgör en svårbegriplig helhet, och att den föreslagna regleringen i sin helhet är svårläst och lång. Riksdagens justitieombudsman påpekade även att det inte tydligt framgår

av utkastet till proposition till vilka delar det är meningen att den allmänna lagstiftningen ska frångås och till vilka delar den ska tillämpas.

Baserat på remissvaren har förhållandet mellan utkastet till proposition och regeringens proposition som överlämnades till riksdagen den 25 september 2025 med förslag till lagstiftning om prioritering av elektronisk delgivning i myndighetsverksamhet (RP 124/2025 rd) vid den fortsatta beredningen klargjorts och det har omsorgsfullt bedömts till vilka delar den föreslagna allmänna lagstiftningen tillämpas på tullverksamheten och till vilka delar det finns särskilda skäl till speciallagstiftning i tulllagstiftningen. Utkastet till förslag har ändrats och kompletterats baserat på utredningsarbetet. Utkastet till reglering har även gjorts lagtekniskt sett tydligare och mer lättläst.

Justitieministeriet ansåg att förhållandet mellan utkastet till proposition och EU:s allmänna dataskyddsförordning (EU) 2016/679 är oklart. Enligt justitieministeriet behöver det i propositionen bland annat klargöras huruvida det, när det gäller de föreslagna bestämmelserna om behandling av personuppgifter, är fråga om reglering som omfattas av tillämpningsområdet för EU:s allmänna dataskyddsförordning, till vilka delar det i propositionen är fråga om användning av det nationella handlingsutrymmet inom dataskyddsförordningen och vad de behandlingsåtgärder för personuppgifter är baserade på som ingår i propositionen och som utgör grund för behandling i enlighet med dataskyddsförordningen. Justitieministeriet påpekade också att det av specialmotiveringen till utkastet till proposition bör framgå vilket handlingsutrymme som tillåts av EU-rättsakten eller vilken regleringsskyldighet det gäller, det vill säga på vilka sätt utkastet till proposition är avsett att komplettera eller precisera dataskyddsförordningen. Propositionen bör även innehålla en motivering till på vilket sätt de föreslagna ändringarna är förenliga med målet och proportionerliga på det sätt som förutsätts av artikel 6.3 i dataskyddsförordningen. Nödvändigheten för speciallagstiftningen om skyddet för personuppgifter behöver också motiveras. Vid den fortsatta beredningen kompletterades utkastet till proposition med hänsyn till det som justitieministeriet påpekade i sitt utlåtande.

Riksdagens justitieombudsman ansåg att de aspekter som hänför sig till jämlikhet, rättsskydd och kravet på god förvaltning talar för att elektronisk delgivning, åtminstone när det gäller fysiska personer, fortfarande bör vara baserat på ett entydigt samtycke av personen. Justitieombudsmannen uppmärksammade även att kundernas samtycke, med elektronisk delgivning som en förutsättning, frångås mer omfattande i tullagen än i den lagstiftning om elektronisk delgivning som nu bereds. Justitieombudsmannen anser att förslaget om att olika förvaltningsområden och myndigheter omfattas av bestämmelser om elektronisk delgivning på ett sätt som frångår den allmänna lagstiftningen är problematiskt, och anser att behovet av speciallagstiftning i den form som presenteras i utkastet till proposition är problematiskt.

En modell som är baserad på samtycke eller en returmekanism i enlighet med föreslagna 8 e § i stödtjänstlagen eller ett krav på att ange en elektronisk adress uttryckligen för sändande av notifikationer i enlighet med föreslagna 19 b § i kommunikationslagen möjliggör att personer som inte förmår kommunicera digitalt inte omfattas av elektronisk delgivning. Det bidrar till en lägre grad av elektronisk delgivning än önskat, vilket strider mot genomförandet av en elektronisk verksamhetsmiljö inom tullverksamheten i enlighet med unionens tulllagstiftning samt målen i propositionen. Till den delen motsvarar utkastet till proposition även de ändringar som föreslås i regeringens proposition med förslag till lagstiftning om elektronisk delgivning inom Skatteförvaltningen (RP 157/2025 rd). På ovan nämnda grunder ger remissvaret inget skäl att ändra den föreslagna lagstiftningen till den delen.

Riksdagens justitieombudsman ansåg att om separat samtycke inte behövs, så måste det tydligt framgå i propositionen att en användare av en e-tjänst ska förstå att den samtidigt ger samtycke

till elektronisk kommunikation och delgivning framöver när den loggar in på Tullens kundtjänst. Det bör tydligt framgå av förslaget hur det ska säkerställas att sättet att frångå eventuell elektronisk delgivning är begripligt för medborgarna. Till följd av remissvaret var målet vid den fortsatta beredningen att göra de föreslagna bestämmelserna tydligare och komplettera motiveringen till propositionen.

Justitieombudsmannen ansåg att det inte finns några särskilda skäl för Tullens e-tjänst att frångå det sätt att åter omfattas av tjänsten som antagits i den allmänna lagstiftningen och de allmänna villkoren för elektronisk delgivning. Justitieombudsmannen anser att det inte är lämpligt att det finns flera olika sätt att åter omfattas av det elektroniska delgivningsförfarandet för tullärenden utan att parten nödvändigtvis ens är medveten om det. En person ska alltid kunna vara medveten om på vilket sätt den får handlingar av en viss myndighet och vilken lagstiftning det baserar sig på. Justitieombudsmannen ser det dessutom som betänkligt när det gäller serviceprincipen för god förvaltning, jämlikhetsprincipen och personers rättsskydd att en person alltid behöver göra en ny anmälan om att den inte använder e-tjänsten när den använder e-tjänsten igen, trots att personen redan tidigare har meddelat att den vill få beslut och handlingar per brev. Justitieombudsmannen såg det förfarande som ovan konstaterats för huruvida en person omfattas av elektronisk delgivning eller inte som mycket problematiskt, i synnerhet när det gäller sådana personer som inte själva har en faktisk förmåga eller regelbunden möjlighet att ta emot delgivning elektroniskt, men som inom ramen för sin begränsade förmåga och sina begränsade möjligheter, till exempel med hjälp av assistans eller nödvändig utrustning som de tillfälligt får tillgång till, sporadiskt använder Tullens e-tjänst eller tjänsten Suomi.fi. Justitieombudsmannen ansåg att en sådan här svårbegriplig lagstiftning innebär en avsevärd risk för personens rättsskydd i fråga om att personen inte får del av Tullens senare beslut eller handlingar i de fall där personen antingen inte kan göra en anmälan för att få handlingar och beslut per post eller inte förstår att en sådan ska göras eller på motsvarande sätt utan sin vetskap eller mot sitt samtycke får dem i elektronisk form. Även justitieministeriet ansåg att motiveringen till propositionen bör preciseras när det gäller på vilka grunder och hur en person kan begära delgivning på papper och hur det i tillräcklig mån kan säkerställas att en kund förstår att den behöver kontakta Tullen separat för att delges på papper.

Med avseende på det skiljer sig utgångspunkterna för den allmänna regleringen om elektronisk delgivning och specialregleringen om Tullen från varandra i viss mån. Den allmänna regleringen innehåller bestämmelser om prioritering av elektronisk delgivning. Ett konto på meddelandeförmedlingstjänsten skapas automatiskt för en myndig fysisk person direkt med stöd av lag, men om personen vill kan den avstå från det elektroniska delgivningsförfarandet i minst sex månader genom att begära att serviceproducenten stänger kontot i meddelandeförmedlingstjänsten. Andra personer än sådana som använder ett konto på meddelandeförmedlingstjänsten omfattas från första början inte av elektronisk delgivning, om de inte separat anmäler att de vill det. Tullens e-tjänst är ärendespecifik och ärenden anhängiggörs huvudsakligen genom kundens ansökan eller deklarerat. Utgångspunkten för den lagstiftning som enligt förslaget ska fogas till tullagen är att alla som använder Tullens e-tjänst för att anhängiggöra ett ärende har digitala färdigheter och omfattas av elektronisk delgivning när det gäller beslut och övriga handlingar om ärendet i fråga. Utifrån remissvaren har lagförslaget ändrats för att garantera rättsskyddet på så sätt att kunder alltid har möjlighet att begära delgivning av Tullens handlingar per brev. Delgivning sker dock per post endast om kunden inte använder den meddelandeförmedlingstjänst som avses i stödtjänstlagen. Om en kund som inte använder meddelandeförmedlingstjänsten efter sin begäran anhängiggör ett nytt ärende i Tullens e-tjänst, omfattas kunden omedelbart av elektronisk delgivning när det gäller ärendet i fråga. Det är inte möjligt att på kundens begäran automatiskt fortsätta omfattas av pappersbaserad delgivning. I Tullens e-tjänst skapas inget konto för kunden som begäranden som gäller framtida ärenden kan registreras på. Tullens e-tjänst behandlar varje anhängiggjort

ärende för sig. På ovan nämnda sätt avviker den speciallagstiftning som föreslås i propositionen avsevärt från den föreslagna allmänna regleringen av meddelandeförmedlingstjänsten och en myndighets e-tjänst. Vid den fortsatta beredningen av propositionen har motiveringen till speciallagstiftningens nödvändighet kompletterats tillsammans med motiveringen till den del som det föreslås att tullagen ska avvika från den allmänna regleringen. Till följd av remissvaren har de föreslagna bestämmelserna kompletterats och målet var att även förtydliga och komplettera motiveringen till dem.

Enligt justitieministeriet har ersättandet av bevislig delgivning med vanlig delgivning i vissa situationer i enlighet med 60 § i förvaltningslagen inte behandlats med avseende på förvaltningskundernas rättssäkerhet i utkastet till proposition. Justitieministeriet konstaterar att utgångspunkten för förvaltningslagen är att göra användningsområdet för bevisliga delgivningssätt så snävt som möjligt och att utveckling av bevisliga elektroniska delgivningssätt bör vara den främsta metoden, framom begränsande av användningsområdet för bevislig delgivning. Dessutom påpekar justitieministeriet att det enligt 18 § i kommunikationslagen även är möjligt att utföra bevislig delgivning elektroniskt, vilket även till exempel minskar kostnaderna för delgivning av mottagningsbevis, dock utan att försvaga förvaltningskundernas rättssäkerhet. Efter en omvärdering av saken slopades den begränsning av användningsområdet för bevislig delgivning som är avsevärt mer omfattande än den nuvarande och sett till huvuddragen preciserades endast de gällande specialbestämmelserna om delgivning av tullbelopp. Dessutom var målet att komplettera motiveringen genom att bättre beakta kundernas rättssäkerhet.

Justitieministeriet ansåg att motiveringen till lagstiftningsordningen för utkastet till proposition är relativt snävt och att den vid den fortsatta beredningen bör kompletteras och regleringens förhållande till de grundläggande fri- och rättigheter som nämns i propositionen bedömas mångsidigare med beaktande av grundlagsutskottets relaterade praxis. Justitieministeriet konstaterade även att förslaget om minskad användning av bevislig delgivning har betydelse för förvaltningskundernas rättssäkerhet, och att det bör behandlas i motiveringen till lagstiftningsordningen. Justitieministeriet ansåg att motiveringen till lagstiftningsordningen även bör kompletteras med en bedömning av det skydd för personuppgifter som ingår i 10 § i grundlagen i förhållande till grundlagsutskottets praxis. Vid den fortsatta beredningen av förslaget slopades förslaget om minskad användning av bevislig delgivning. Målet vid den fortsatta beredningen var att beakta remissvaren och komplettera motiveringen till lagstiftningsordningen för propositionen till behövliga delar.

Justitieombudsmannen påpekade även att det ingenstans i utkastet till proposition hänvisas till språklagstiftningen. Till följd av remissvaren har propositionen kompletterats även till den delen.

7 Specialmotivering

9 kap. Verkställande av tullbeskattning samt delgivning av Tullens handlingar

Eftersom tillämpningsområdet för föreslagna 61 § utvidgas till att, utöver delgivning av tullbelopp, även omfatta delgivning av Tullens förvaltningsbeslut och handlingar som ska delges i allmänhet, görs ett informativt tillägg till kapitlets rubrik. Av rubriken framgår att kapitlet, utöver bestämmelser om verkställande av tullbeskattning, även innehåller reglering om delgivning av Tullens handlingar.

61 §. Delgivning. Till den del som inget annat föreskrivs i paragrafen tillämpas det som föreskrivs i förvaltningslagen och kommunikationslagen eller unionens tulllagstiftning på det

förfarande som ska iaktas vid delgivning av beslut som fattats om Tullens förvaltningsärenden och övriga handlingar som ska delges. Tullens delgivningsskyldighet som gäller förvaltningsbeslut och handlingar fastställs enligt vad som föreskrivs i artikel 102 i tullkodexen och 54 § i förvaltningslagen. Med Tullens kund avses såväl det som avses med en tullskyldig i artikel 102 i tullkodexen som det som avses med en part och andra kända som har rätt att söka rättelse i ett beslut eller att överklaga ett beslut genom besvär i 54 § i förvaltningslagen.

Enligt propositionen innehåller paragrafens *1 mom.* bestämmelser om tullbelopp, rättelse av tullbelopp och beslut om felavgift i samband med tullklarering av varor i form av vanlig delgivning samt delgivning av eventuella övriga relaterade handlingar som ska delges. När det gäller förvaltningsbeslut och övriga handlingar som ska delges i andra slags ärenden än de som nämns i detta moment bestäms delgivningssättet enligt vad som föreskrivs om det i förvaltningslagen eller någon annan lag.

Till stor del motsvarar momentet den nuvarande lagstiftningen i paragrafen. Tullbelopp som ska delges elektroniskt, till exempel i meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi eller Tullens e-tjänst, delges genom vanlig delgivning, vilket avviker från 1 mom. 2 punkten i den gällande paragrafen.

Med beslut om tullbelopp avses förtullnings- och efterförtullningsbeslut, beslut om begäran om omprövning av sådana och tullhöjning som påförs för försening, felaktigheter eller försummelse när det gäller tullklarering. Enligt 2 § 4 mom. i lagen om skatteförhöjning och tullhöjning som påförs genom ett särskilt beslut (781/2013) delges ett särskilt beslut som gäller skatteförhöjning enligt bestämmelserna i 59 § i förvaltningslagen. Ingen ändring av detta sakläge föreslås.

Enligt momentet kan även en felavgift för tullklareringen av en vara, såsom tullbelopp, delges i form av en vanlig delgivning. Ett beslut som gäller en felavgift för tullklarering är även ett beslut som Tullen gett om begäran om omprövning av en felavgift. Ett annat delgivningsförfarande för administrativa påföljder, tullhöjningar och felavgifter som påförs för försening, felaktigheter och försummelse som hänför sig till tullklarering skulle vara inkonsekvent och ofta även oändamålsenligt. Felavgifter kan nämligen påföras i stället för en tullhöjning med samma beslut som ett tullbelopp. Delgivningssättens olika natur leder i praktiken till oändamålsenliga situationer, i synnerhet specifikt i fall där en felavgift som påförs i stället för en tullhöjning delges på annat sätt än ett förtullningsbeslut som fattas i ärendet.

Ett bevisligt delgivningsförfarande kan inte anses vara ändamålsenligt i massförfarandet för tullbeskattning. Bevislig delgivning är i princip långsam, dyr och arbetskrävande för såväl Tullen som kunden. I den gällande tullagen och lagen om skatteförhöjning och tullhöjning som påförs genom ett särskilt beslut är användningsområdet för bevislig delgivning i enlighet med förvaltningslagen redan begränsat, i och med att ett fastställt tullbelopp och en tullhöjning som påförs genom ett separat beslut i regel delges i form av vanlig delgivning på det sätt som föreskrivs i 59 § i förvaltningslagen. I massförfarandet för tullbeskattning är det inte heller ändamålsenligt att utfärda bestämmelser om delgivningsförfarandet för felavgifter som påförs som en alternativ administrativ påföljd till tullhöjning på ett annat sätt än när det gäller tullbelopp.

Momentet motsvarar den praxis som i nuläget iaktas mest av Tullen. Enligt Tullen har vanlig delgivning fungerat mycket bra, och inga sådana problem har uppstått som skulle motivera användning av ett mer krävande delgivningsförfarande. Enligt Tullen har praxis inte bestridits och den har inte heller gett upphov till tvister. De föreslagna bestämmelserna gör tullverksamheten enhetligare och konsekventare.

Även 26 c § 3 mom. i lagen om beskattningsförfarande innehåller ingående bestämmelser om att Skatteförvaltningens och skatterättelsenämndens beslut kan delges i form av vanlig delgivning. Bestämmelserna i lagen om beskattningsförfarande gäller alla de beslut av Skatteförvaltningen och skatterättelsenämnden som lagen avser.

När det gäller kundernas rättssäkerhet är bestämmelserna om tidpunkten för delgivning av Tullens beslut och övriga handlingar av betydelse. Både enligt vad som föreskrivs senare 6 och 7 mom. i paragrafen och sista momentet i 19 § om vanlig elektronisk delgivning i den kommande kommunikationslagen som ska tillämpas inom Tullen anses en handling vara delgiven vid den tidpunkt som föreskrivs i vardera momentet, om inte något annat visas. Tullens kunder kan alltid lämna in en utredning som visar att de i själva verket har fått del av det beslut som delgivits i form av vanlig delgivning efter den lagstadgade delfäendedagen. Utredningsskyldigheten för försenat delfående tillfaller kunden, men bevisröskeln för en försenad faktisk tidpunkt för delfående borde inte vara för hög. Till den delen motsvarar bestämmelserna vad som i nuläget föreskrivs i 61 § i tullagen.

Enligt propositionen innehåller paragrafens 2 mom. bestämmelser om de förutsättningar under vilka alla Tullens beslut och handlingar som ska delges kan delges elektroniskt i Tullens e-tjänst. Kundens samtycke är inte en förutsättning för elektronisk delgivning i Tullens e-tjänst.

Med Tullens e-tjänst avses de elektroniska kommunikationstjänster som Tullen ansvarar för. Tullens e-tjänster är till exempel importförtullningstjänsten för privatkunder och tullklareringstjänsten för företagskunder, deklarerings-tjänsten för införsel och utförsel, tjänsten Tillstånd och beslut, registreringstjänsten för EORI-nummer och Intrastat-deklarationstjänsten för EU-intern handel. I e-tjänsten kan kunderna till exempel lämna in en tulldeklaration, ansöka om tillstånd eller registrering eller lämna in deklarerationer som enligt annan lagstiftning ska lämnas in till Tullen. Eftersom unionens tullagstiftning förutsätter att kommunikation i princip sker elektroniskt inom tullverksamhet, används Tullens e-tjänst i mycket stor utsträckning.

Förslaget innebär inte att en person som kommunicerar i Tullens e-tjänst är skyldig att ge Tullen sin elektroniska kontaktinformation. Med stöd av unionens lagstiftning är e-postadressen till en personkund eller en kontaktperson som utträttat ärenden för ett företags räkning ett obligatoriskt informationskrav i Tullens e-tjänst. Bestämmelser om de gemensamma informationskraven i elektroniska informationssystem som förutsätts av EU:s tullkodex finns i en delegerad akt som antagits av kommissionen. Det går inte att fortsätta använda Tullens e-tjänst utan att ge en elektronisk kontaktinformation. En elektronisk kontaktinformation krävs för utbyte av information som behövs för ärendet i fråga. Den kontaktinformation som ges med stöd av EU-regleringen preciseras inte på det sätt som avses i 19 b § 2 mom. i kommunikationslagen för sändande av notifikationer om elektronisk delgivning.

Enligt artikel 9 i tullkodexen ska en person som deltar i verksamhet som omfattas av tullagstiftningen i sitt utövande av affärsverksamhet (det vill säga så kallade ekonomiska aktörer) och som är etablerade i Finland registrera sig hos Tullen. Största delen av de företag och privata näringsidkare som utövar förtullningsverksamhet är registrerade i Tullens kundregister. Kundregistret innehåller inte personkunder. I Tullens kundregister sparas kontaktinformation om de ekonomiska aktörerna (namn, adress, telefonnummer och e-postadress). Informationen i kundregistret är allmän information om företag. Kundregistret innehåller inte sådan kontaktinformation eller annan information som lämnas av personer som kommunicerar åt företag och använder i Tullens e-tjänst. En del av kontaktinformationen i kundregistret överförs automatiskt till notifikationerna för en registrerad kund, dock inte e-postadressen.

I e-tjänsten används inte ett företags e-postadress som finns i Tullens kundregister. I e-tjänsten måste e-postadressen till en kontaktperson som utträttar ärenden för ett företags räkning uppges. E-postadressen används även för sändande av notifikationer, såvida inte personen ger en annan adress för notifikationer. I tullklareringstjänsten för företagskunder kan en kontaktperson spara sin elektroniska kontaktinformation i användarinställningarna i e-tjänsten för egna vidare ärenden. En sparad e-postadress blir förvald när kontaktpersonen gör en ny anmälan i tjänsten, där kontaktinformationen kan bytas vid behov. Elektronisk kontaktinformation till en personkund eller andra användarspecifika uppgifter kan inte sparas i e-tjänsten, utan de ska anges varje gång ett ärende utträttas.

I 1 och 2 mom. utfärdas bestämmelser om förutsättningarna för elektronisk delgivning i Tullens e-tjänst när en kund inte använder den meddelandeförmedlingstjänst som avses i stödtjänstlagen. Största delen av Tullens företagskunder har inte tagit i bruk meddelandeförmedlingstjänsten och majoriteten av de elektroniska delgivningarna i Tullens e-tjänst sker enligt förutsättningarna i 1 och 2 punkten.

Enligt 1 punkten kan Tullen delge beslut och övriga handlingar i Tullens e-tjänst om kunden har lämnat in en deklARATION eller ansökan eller vidtagit någon annan åtgärd som anhängiggör ett ärende i Tullens e-tjänst. Elektronisk delgivning i Tullens e-tjänst när det gäller ärenden som en kund själv har anhängiggjort är möjlig även när kunden inte har gett Tullen en elektronisk adress för notifikationer om delgivning. Detta är ett undantag från vad som föreskrivs i 19 b § 2 mom. i kommunikationslagen, enligt vilket delgivning i e-tjänsten förutsätter att en kund som inte använder den meddelandeförmedlingstjänst som avses i stödtjänstlagen har gett myndigheten en elektronisk adress för sändande av notifikationer.

Enligt 2 punkten i momentet kan Tullen i sin e-tjänst även delge handlingar som gäller ärenden som anhängiggjorts på myndighetens initiativ. Därmed är en förutsättning för delgivning ändå att kunden har gett Tullen en elektronisk kontaktinformation för delgivning i ärenden som anhängiggörs på myndighetens initiativ. Till den delen motsvarar regleringen vad som föreskrivs i 19 § 2 mom.

I enlighet med de villkor som föreskrivs i lagen kan Tullen på eget initiativ i efterhand granska till exempel korrektheten för deklARATIONER som lämnats in till Tullen eller iakttagandet av tillståndsvillkoren för tillstånd som Tullen beviljat. Vid ärenden som anhängiggjorts på myndighetens initiativ delger Tullen handlingar på myndighetens initiativ som gäller bland annat upphävning, upphörande, ändring och återkallande av tillstånd. Vid ärenden som anhängiggjorts på myndighetens initiativ hörs kunden vanligen innan beslut fattas, och till exempel i samband med hörandet kan kunden ombes att uppge en elektronisk adress för elektronisk delgivning i ärendet. Om kunden vill kan den även ge en elektronisk information i förväg för eventuella framtida ärenden som anhängiggörs på myndighetens initiativ. Till exempel vid inlämnande av en tillståndsansökan kan en kund ange att den elektroniska kontaktinformationen framöver utgör delgivningsadress för ärenden som anhängiggörs i anslutning till tillståndet. Ifall en kund inte ger Tullen en elektronisk kontaktinformation för ärenden som anhängiggörs av en myndighet, kan delgivning inte ske i Tullens e-tjänst.

Enligt 3 punkten i momentet kan Tullen alltid även delge handlingar i Tullens e-tjänst när kunden är en användare av den meddelandeförmedlingstjänst som avses i 3 § 1 mom. 7 punkten i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster. Därmed kan delgivning ske i Tullens e-tjänst oavsett om kunden har gett en elektronisk kontaktinformation för delgivning i ärenden som anhängiggörs av Tullen eller inte. Därmed sänds en notifikation om delgivningen till meddelandeförmedlingstjänsten.

Vad gäller tidpunkten då en kund anses ha fått del av ett beslut eller en handling som blivit elektroniskt delgivet i Tullens e-tjänst, gäller det som föreskrivs om det i 18 och 19 § i kommunikationslagen. Vid bevislig elektronisk delgivning tillämpas det krav på att kunden identifierar sig genom datasäker och bevislig teknik som föreskrivs i 18 § 3 mom. i kommunikationslagen.

Även om villkoren för delgivning i Tullens e-tjänst enligt momentet uppfylls, kan Tullen vid behov delge beslut eller andra handlingar på ett annat sätt. Med stöd av 5 § i lagen om stödtjänster har Tullen en skyldighet att använda den meddelandeförmedlingstjänst som avses i stödtjänstlagen. Tullagen innehåller ingen speciallagstiftning om användningen av meddelandeförmedlingstjänsten, så Tullen kan delge kunder beslut och andra handlingar elektroniskt eller alternativt även i meddelandeförmedlingstjänsten enligt det som föreskrivs i kommunikationslagen.

På delgivning per e-post tillämpas den allmänna lagstiftningen. Enligt nya 19 § 1 mom. och 18 § 2 mom. 3 punkten som enligt förslaget ska fogas till kommunikationslagen är det även möjligt att delge en kund en handling per e-post. I enlighet med kommunikationslagen delges handlingen till den elektroniska adress som mottagaren av delgivningen har angett som kontaktinformation. I samband med behandlingen av ett ärende kan en kund begära att handlingar delges till den e-postadress som kunden angett. En förutsättning för delgivning per e-post är naturligtvis även att det inte enligt Tullens bedömning innebär hinder för datasäkerheten. Bestämmelsen ger inte kunden rätt att få delgivning per e-post och inte heller Tullen en skyldighet att delge handlingar per e-post. Delgivning per e-post är i det närmaste en alternativ delgivningsmetod till brevpost när det gäller sådana kundgrupper till vilka delgivningen inte sker i e-tjänster, när det gäller till exempel begäranden om information och handlingar. Delgivning per e-post är inte avsedd att vara ett alternativt delgivningssätt till delgivning i en e-tjänst. En handling som delges per e-post anses vara delgiven vid den tidpunkt som föreskrivs i 18 eller 19 § i kommunikationslagen.

Vid behov kan Tullen även delge handlingar per brev på det sätt som föreskrivs senare i 7 mom. i denna paragraf. Tullen kan förbereda sig på att sända brevpost till exempel om det förekommer en längre störning i delgivningsförfarandet, på grund av vilken Tullens e-tjänst inte är tillgänglig.

Enligt propositionen innehåller paragrafens 3 mom. bestämmelser om meddelanden om elektronisk delgivning i Tullens e-tjänst, det vill säga så kallade notifikationer. Tullen sänder mottagaren av en handling en notifikation om att handlingen har blivit delgiven i Tullens e-tjänst. Notifikationer sänds till den meddelandeförmedlingstjänst som avses i stödtjänstlagen, om ett konto har öppnats för mottagaren i meddelandeförmedlingstjänsten i enlighet med den föreslagna ändringen av stödtjänstlagen och kontot inte har stängts.

Enligt propositionen innehåller paragrafens 4 mom. bestämmelser om notifikationer om delgivning i de fall när mottagaren inte använder meddelandeförmedlingstjänsten antingen för att inget konto på tjänsten har öppnats för personen eller för att kontot har stängts i enlighet med den föreslagna ändringen i stödtjänstlagen. I sådana fall sänds en notifikation om att en handling blivit delgiven i Tullens e-tjänst i första hand till den elektroniska adress som mottagaren själv uppgett för sändande av notifikationer. Till den delen motsvarar bestämmelserna föreslagna 19 b § i kommunikationslagen.

Enligt momentet kan en notifikation även sändas till mottagaren på andra sätt än till den elektroniska kontaktuppgift mottagaren uppgett i enlighet med i 19 b § i kommunikationslagen. Detta är ett undantag från kravet i föreslagna 19 b § i kommunikationslagen på att ange en

elektronisk adress uttryckligen för notifikationer. I Tullens e-tjänsten efterfrågas en elektronisk adress för sändande av notifikationer, men om kunden så vill kan den låta bli att fylla i det. Enligt unionens krav på datasystem som gäller tulldatasystem kan den elektroniska adress som avses i föreslagna 19 b § i kommunikationslagen inte föreskrivas som ett obligatoriskt informationskrav. I fall att en mottagare inte uppger en elektronisk adress för sändande av notifikationer, sänds notifikationerna till den elektroniska kontaktinformation som mottagaren gett som obligatorisk notifikationsuppgift i ärendet. Enligt momentet räcker det därmed för sändande av notifikationer att Tullen har tillgång till mottagarens uppdaterade elektroniska kontaktinformation, vilken Tullen har fått för kontakt som hänför sig till behandling av ärendet, utan att det preciseras att dess uttryckliga användningsändamål är sändande av notifikationer. Syftet med detta är att säkerställa att notifikationer sänds i sådana situationer där en kund inte separat har gett Tullen en elektronisk adress för sändande av notifikationer.

Den elektroniska adress som avses i momentet är inte i praktiken avgränsad till något visst kommunikationsverktyg. I nuläget är adressen en e-postadress, men vartefter det blir möjligt att använda andra tekniska lösningar i Tullens e-tjänst i framtiden kan den elektroniska adressen även till exempel vara ett telefonnummer till vilket ett textmeddelande sänds eller en annan elektronisk plats som notifikationer kan sändas till.

Till skillnad från 19 b § i kommunikationslagen innehåller momentet även bestämmelser om situationer där de notifikationer som avses i momentet inte sänds. Kunder kan för det första uttryckligen förbjuda sändande av notifikationer, varvid inga notifikationer sänds alls. Underlåtande att sända notifikationer baseras på kundernas val.

Registrerade kunder hos Tullen som använder Tullens e-tjänst i stor utsträckning har ansett att möjligheten att förbjuda sändande av notifikationer behövs, eftersom de kontrollerar Tullens e-tjänst regelbundet och sådana notifikationer belastar deras e-postinkorgar i onödan. Även föreslagna 8 b § i stödtjänstlagen innehåller bestämmelser om möjligheten att undvika notifikationer. Enligt den sänds notifikationer endast om en kund som använder meddelandeförmedlingstjänsten har gett tjänsteproducenten (Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata) en elektronisk adress för sändande av notifikationer. Enligt stödtjänstlagen kan en kund undvika notifikationer genom att låta bli att ge en elektronisk adress för det. Eftersom Tullen, ifall kontaktinformation för sändande av notifikationer saknas, sänder notifikationer till den e-postadress som kunden har lämnat som en obligatorisk notifikationsuppgift, är det nödvändigt att ge kunderna möjligheten att förbjuda sändande av notifikationer, ifall de vill undvika notifikationer. Den vägran som avses i momentet gäller inte det sändande av notifikationer som avses ovan i 3 mom. till den meddelandeförmedlingstjänst som avses i stödtjänstlagen. Notifikationer som sänds till Suomi.fi-meddelanden kan inte förbjudas med stöd av tullagen. Det är möjligt för en kund att, med stöd av föreslagna 8 b §, välja att inte ta emot notifikationer som sänds från meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi till kundens elektroniska adress.

Enligt momentet sänds inte heller notifikationer om en delgivning i Tullens e-tjänst, om Tullen inte har kundens elektroniska adress eller någon annan elektronisk kontaktinformation. Enligt momentet ska kunderna i Tullens e-tjänst tydligt informeras om att notifikationer inte sänds ifall kunden inte ger Tullen en elektronisk adress för sändande av notifikationer eller om kunden inte ger Tullen någon annan kontaktinformation. Syftet med bestämmelsen är att i mån av skälighet säkerställa att personer inom tullverksamheten får del av de beslut eller övriga handlingar som de begärt av Tullen i ett ärende som de anhängiggjort.

Enligt propositionen innehåller paragrafens 5 mom. bestämmelser om kundernas möjlighet att begära att Tullen delger beslut eller handlingar per brev i stället för i e-tjänsten.

Uträttandet av ärenden hos Tullen är i stor omfattning digitaliserad och personer som uträttar ärenden hos Tullen kan i princip anses ha tillräckliga digitala färdigheter för att även ta emot delgivning elektroniskt. Det är dock möjligt att en kund hos Tullen har klart sämre digitala färdigheter och sämre förutsättningar att ta emot delgivning elektroniskt än vanligt eller begränsade möjligheter att använda terminalutrustning för data- eller kommunikationsteknik. De potentiella negativa konsekvenserna för jämlikheten när det gäller kunder med sämre digitala färdigheter minskas genom den möjlighet att begära delgivning per brev som föreskrivs i momentet.

Den begäran som avses i momentet gäller endast det elektroniska delgivningsförfarandet för beslut och övriga handlingar baserat på användningen av Tullens e-tjänst. Begäran behöver inte motiveras särskilt och Tullen har inte prövningsrätt i ärendet. I stället för genom elektronisk delgivning ska delgivning ske per brev när Tullen har fått en sådan begäran och de villkor som föreskrivs i momentet uppfylls. Tullens handlingar delges en kund som har begärt det per brev endast om kunden inte använder meddelandeförmedlingstjänsten. Om en kund som har gjort begäran använder den meddelandeförmedlingstjänst som avses i stödtjänstlagen, delges kunden Tullens beslut och handlingar, trots sin begäran till Tullen, ändå elektroniskt i Tullens e-tjänst eller i meddelandeförmedlingstjänsten. Därmed är det även möjligt att en persons konto på meddelandeförmedlingstjänsten som öppnats i enlighet med stödtjänstlagen har stängts på personens begäran, men att personen fortfarande omfattas av Tullens elektroniska delgivning eftersom personen inte har gjort den begäran till Tullen som avses i detta moment.

På basis av en begäran som gjorts i Tullens e-tjänst byts delgivningssättet när begäran har gjorts. Ifall begäran görs fysiskt i kundtjänsten byts delgivningssättet när Tullen har behandlat begäran. I vardera fallet får personen en bekräftelse på att det elektroniska delgivningssättet har bytts ut mot det pappersbaserade. På brevbaserad delgivning av Tullens beslut och handlingar tillämpas det som föreskrivs i 7 mom. i denna paragraf. Därmed överlämnas handlingen till posten för transport.

Begäran gäller endast det ärende i samband med vilket den gjorts. Anhängiggörande av ett nytt ärende i Tullens e-tjänst innebär att kunden återigen omfattas av elektronisk delgivning, vilket på ny begäran av kunden kan ersättas med pappersbaserad delgivning.

För en personkund är kommunikationen med Tullen annorlunda jämfört med kommunikationen med många andra myndigheter. Bestämmelser om tullklarering finns huvudsakligen i Europeiska unionens lagstiftning. Uträttandet av ärenden för personkunder är transaktionsbaserat (transaction based) och inga kundrelationer sparas i myndigheternas system. Kundrelationen är väldigt olik kundrelationen till exempel i fråga om inkomstbeskattning, stödtjänster som hänför sig till social trygghet eller kommunikation med organ som ansvarar för hälso- och sjukvård. Tullens personkunder uträttar vanligen ärenden sporadiskt. En betydande del av dem uträttar ärenden hos Tullen väldigt sällan eller till och med endast en gång. Av dessa skäl har ingen tjänst i stil med "Min Tull" skapats i Tullens system. Enligt Tullens uppgifter har inga motsvarande system heller skapats i jämförelseländernas system. Till följd av Tullens strukturella lösningar när det gäller informationssystem som konstaterats är det vid kommunikation med Tullen inte möjligt att vägra elektronisk delgivning tills vidare eller under en viss tid, utan de kunder som vill få sitt beslut på papper måste begära detta för varje fall, med andra ord separat varje gång de anhängiggör ett nytt ärende. Målet har dock varit att göra vägran av elektronisk delgivning enkelt i planeringen av Tullens informationssystem och göra instruktionerna för det tydliga i applikationens gränssnitt. Om en kund från första början inte använt tjänsten Suomi.fi-meddelanden eller har valt att stänga den observeras sakläget med hjälp av en informationssystemkontakt till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, varvid kunden enkelt får tillgång till de nyss nämnda instruktionerna.

Enligt propositionen innehåller paragrafens 6 *mom.* bestämmelser om delgivning till Tullens meddelandekunder. Vid meddelandedeclarering delges kunder Tullens beslut eller övriga handlingar elektroniskt genom svarsmeddelanden. Till den delen avviker bestämmelsen inte från bestämmelserna 1 *mom.* 1 punkten i den gällande paragrafen. Som ett undantag från bestämmelserna i gällande 1 *mom.* 1 punkten i den gällande lagen ska det föreslagna momentet även tillämpas på delgivning av Tullens andra handlingar än enbart tullbelopp och förtullningsbeslut.

Meddelandedeclarering innebär elektroniskt informationsutbyte mellan kundernas och Tullens informationssystem med hjälp av forbundna meddelanden. För att bli meddelandekund hos Tullen förutsätts att kunden har ansökt om och beviljats tillstånd av Tullen och att de använder ett förtullningsprogram som är kompatibelt med Tullens informationssystem. Vid meddelandedeclarering sänder en kund tulldeklarationer direkt från det egna informationssystemet till Tullens system i form av meddelanden i xml-format och hämtar svarsmeddelanden i Tullens system. Meddelandedeclarering är ett snabbare och ofta förmånligare sätt att göra tulldeklarering än att använda Tullens e-tjänst, när kunden regelbundet gör många tulldeklareringar och deklareringsarna innehåller flera varupartier. Vid meddelandedeclarering är det möjligt att göra deklareringsarna av varor som gäller import, export, införsel och utförsel, transitering, tullagring, den åländska skattegränsen och statistikföring för EU-intern handel.

Enligt 1 *mom.* 1 punkten i den gällande paragrafen anses Tullens meddelandekund ha fått del av ett bestämt tullbelopp när svarsmeddelandet har kommit till kundens informationssystem. I praktiken hämtar kundens informationssystem dock svarsmeddelandet från Tullens informationssystem automatiskt genast när det har blivit tillgängligt i Tullens system. Därför föreslås att tidpunkten för delfäendet räknas från och med att svarsmeddelandet har blivit tillgängligt för kunden i Tullens system. En kund anses ha fått del av en handling den tredje dagen efter det att svarsmeddelandet har blivit tillgängligt för kunden i Tullens informationssystem.

Liksom i den gällande lagen anses en meddelandekund ha fått del av en handling vid den tidpunkt som föreskrivs i momentet, om inte något annat visas. Detta säkerställer kundens rättssäkerhet även vid meddelandedeclarering och gör det möjligt att beakta tidpunkten för det faktiska delfäendet i exceptionella situationer.

Enligt propositionen innehåller paragrafens 7 *mom.* bestämmelser om pappersbaserad delgivning av Tullens beslut eller övriga handlingar. I situationer där vanlig delgivning inte sker elektroniskt delger Tullen beslut och övriga handlingar antingen genom att överrätta dem direkt till kunden eller genom brev som levereras per post.

Om inte något annat visas, anses mottagaren ha fått del av en handling den dag då handlingen fastställdes, om den har överräckts direkt till mottagaren, eller den åttonde dagen från den dag då handlingen fastställdes, om den har postats. Med fastställande avses all slags verksamhet som fastställer eller visar att handlingen är klar, till exempel daterande, undertecknande eller annat slags intygande. Momentet motsvarar vad som föreskrivs i 2 *mom.* 1 och 3 punkten i den gällande paragrafen. Till skillnad från i nuläget tillämpas de föreslagna bestämmelserna även på andra beslut och handlingar än sådana som gäller tullbelopp.

Den postbox för delgivning på tullkontoret som avses i 2 *mom.* 2 punkten i den gällande paragrafen slopas. Kunder som på tullkontor har haft en egen postbox för leverans av pappersbaserade förtullningsbeslut har övergått till elektronisk kommunikation. I praktiken

delger Tullen inte längre handlingar med hjälp av postboxar, varför tullagen enligt förslaget inte längre ska innehålla bestämmelser om saken.

För tydlighetens skull föreskrivs i 8 mom. i paragrafen att vad som föreskrivs i paragrafen inte tillämpas på delgivning av beslut och handlingar som ges vid bekämpning av tullbrott. Tullen är även en brottsbekämpande myndighet som förebygger, avslöjar och utreder tullbrott samt ser till att misstänkta för tullbrott åtalas. På delgivning av beslut och handlingar som gäller bekämpning av tullbrott tillämpas förundersökningslagen, tvångsmedelslagen (806/2011) och lagen om brottsbekämpning inom Tullen. Vid bekämpning av tullbrott delges inga handlingar som inte omfattas av specialbestämmelsen i fråga.

8 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen träder i kraft så snart som möjligt.

9 Förhållande till andra propositioner

Finansministeriet har berett regeringens proposition med förslag till lagstiftning om prioritering av elektronisk delgivning i myndighetsverksamhet (RP 124/2025 rd). Den ändring av tullagen som föreslås i denna proposition är avsedd att träda i kraft så snart som möjligt efter att de föreslagna ändringarna i propositionen med förslag till lagstiftning om prioritering av elektronisk delgivning i myndighetsverksamhet har trätt i kraft.

10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

10.1 Utgångspunkt

Enligt den gällande lagstiftningen förutsätter elektronisk delgivning av Tullens beslut och övriga handlingar samtycke av parten. Bestämmelser om delgivning av tullbelopp till Tullens meddelandekunder finns i tullagen. På övrig elektronisk delgivning tillämpas de allmänna bestämmelserna i kommunikationslagen.

I propositionen föreslås att delgivningsförfarandet för Tullens beslut och övriga handlingar ändras. Enligt förslaget ska Tullens beslut och övriga handlingar delges elektroniskt till alla Tullens kunder som använder Tullens e-tjänst eller meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi-meddelanden som avses i 3 § 1 mom. 7 punkten i stödtjänstlagen. En kund hos Tullen har ändå möjlighet att begära delgivning av Tullen per brev i stället för genom elektronisk delgivning. Därmed delger Tullen inte handlingar elektroniskt om kunden även har stängt sitt konto på Suomi.fi-meddelanden.

Samtidigt föreslås att den allmänna regleringen om elektronisk delgivning vid förvaltningsärenden ändras så att elektronisk delgivning är det prioriterade delgivningssättet inom myndighetsverksamhet. Syftet med den föreslagna speciallagstiftningen om Tullen är att komplettera och precisera den allmänna regleringen om elektronisk delgivning. Målet med de ändringar som föreslås i denna proposition är å ena sidan att beslut och andra handlingar som gäller Tullen ska kunna delges elektroniskt till alla Tullens kunder som har förmåga att kommunicera digitalt (i Tullens e-tjänst) även i de fall där de har slutat använda Suomi.fi-meddelanden och därmed inte omfattas av den allmänna regleringen om elektronisk delgivning. Å andra sidan innebär de föreslagna ändringarna att även de av Tullens företagskunder som inte omfattas av de föreslagna bestämmelserna om öppnandet av ett konto på meddelandeförmedlingstjänsten på myndighetens initiativ i stödtjänstlagen omfattas av elektronisk delgivning.

Grundlagsutskottet har i sin tidigare praxis förhållit sig reserverat till att fysiska personer åläggs att kommunicera digitalt mot bakgrunden av den jämlikhet som tryggas i 6 § i grundlagen och det rättsskydd som tryggas i 21 § (GrUU 35/2010 rd, GrUU 5/2016 rd, GrUU 32/2018 rd). Grundlagsutskottet har förhållit sig mer positivt till att juridiska personer åläggs att kommunicera digitalt (GrUU 32/2018 rd). Också i avgörandepraxis hos de högsta laglighetsövervakarna har man förhållit sig negativt till skyldighet till elektronisk myndighetskommunikation (till exempel BJO 3911/4/11, 13.9.2012, BJO 2954/4/12, 28.5.2013, BJO 4653/4/14, 31.12.2015, ÖKV/429/1/2017, 19.6.2018) Den kraftiga ökningen av elektronisk myndighetskommunikation i och med den allmänna digitaliseringen i samhället och den digitalisering av tullverksamheten som förutsätts i unionens tullagstiftning ger emellertid möjlighet att bedöma grundlagsutskottets utlåtanpraxis avseende elektronisk kommunikation under samhällseliga omständigheter som delvis är nya.

Grundlagsutskottet har tidigare bedömt att reglering om elektronisk kommunikation har betydelse med tanke på rättssäkerheten och principen om god förvaltning enligt 21 § i grundlagen och med tanke på likabehandling enligt 6 § i grundlagen (se till exempel GrUU 32/2018 rd). Riksdagens justitieombudsman har i sitt yttrande om en rapport som arbetsgruppen för en färdplan för i första hand elektroniskt tillhandahållna tjänster har avgett om behoven av lagändringar konstaterat att prioriteringen av elektronisk kommunikation som ett sätt att sköta ärenden måste genomföras på ett sätt som baserar sig på frivillighet, så att rättsskyddet kan garanteras för alla, även för personer i utsatt position (EOAK/5169/2017 s. 3). Justitiekanslern har i sitt yttrande om samma rapport konstaterat att enligt justitiekanslerns uppfattning kommer elektronisk kommunikation att bli det huvudsakliga sättet att sköta ärenden, oberoende av om man i lagstiftningen tar ställning till om elektronisk kommunikation ska prioriteras eller inte. Om man gör det tillräckligt enkelt och problemfritt att använda elektronisk kommunikation, kommer den del av förvaltningens kunder som överhuvudtaget har tekniska förutsättningar till digital kommunikation att använda sig av denna form av kommunikation för att sköta sina ärenden (OKV/58/20/2017 s. 1). Grundlagsutskottet har inte förutsatt att delgivningen genomförs på något specifikt sätt, utan har konstaterat att det är möjligt att på olika sätt genomföra delgivning som garanterar partens rättssäkerhet. Grundlagsutskottet anser att det är av konstitutionell betydelse att delgivningen genomförs på ett sätt som är problemfritt med tanke på rättsskyddet och garantierna för god förvaltning enligt 21 § i grundlagen (GrUU 59/2025, s. 3).

10.2 Jämlikhet

Propositionen har betydelse med tanke på jämlikhetsprincipen i 6 § 1 mom. i grundlagen. Enligt grundlagen är alla jämlika inför lagen. Bestämmelsen innehåller såväl ett krav på juridisk jämlikhet som en tanke på faktisk jämlikhet. Människor eller grupper av människor får inte godtyckligt genom lag ges en gynnsammare eller ogynnsammare ställning än andra. Klausulen kräver ändå inte att alla människor i alla avseenden ska behandlas lika, om inte de förhållanden som inverkar på ärendet är likadana. Jämlikhetsaspekterna har betydelse såväl när medborgarna ges fördelar eller rättigheter genom lag som när de påförs skyldigheter. Samtidigt är det typiskt för lagstiftningen att den på grund av ett visst godtagbart samhällseligt intresse behandlar människor olika, bland annat för att främja faktisk jämställdhet (se RP 309/1993 rd, s. 46 och till exempel GrUU 55/2016 rd, s. 2). I sin praxis har grundlagsutskottet av hävd framhållit att inga skarpa gränser för lagstiftarens prövning går att läsa ut ur jämlikhetsprincipen när en reglering i överensstämmelse med den rådande samhällsutvecklingen eftersträvas (se till exempel GrUU 10/2024 rd, 8 punkten, GrUU 102/2022 rd, 5 punkten, GrUU 11/2012 rd, s. 2, GrUU 35/2010 rd, s. 2, GrUU 28/2009 rd, s. 2/II, GrUU 21/2007 rd, s. 2/I, GrUU 38/2006 rd, s. 2/I, GrUU 1/2006 rd, s. 2/I).

Den allmänna jämlikhetsprincipen kompletteras genom diskrimineringsförbudet i 6 § 2 mom. i grundlagen, enligt vilket ingen får särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. Förteckningen över förbjudna diskrimineringsgrunder är inte uttömmande utan till de förbjudna grunderna för åtskillnad hör också andra orsaker som anknyter till en person. Exempel på sådana är samhällelig ställning, egendom, deltagande i föreningsverksamhet, familjeförhållanden, graviditet, äktenskaplig börd, sexuell inriktning och boningsort (RP 309/1993, rd, s. 47). I bestämmelsen förbjuds också indirekt diskriminering, det vill säga sådana åtgärder som de facto – även endast indirekt – leder till ett diskriminerande resultat (RP 309/1993 rd, s. 47, GrUU 4/2016 rd, GrUU 31/2014 rd). Förekomsten av diskriminering ska bedömas mot de faktiska konsekvenserna av ett förfarande (GrUU 4/2016 rd, s. 3, GrUU 28/2009 rd, s. 2).

Bestämmelsen om förbud mot diskriminering innebär ändå inte att all åtskillnad mellan människor är förbjuden, även om åtskillnaden grundar sig på en orsak som uttryckligen anges i bestämmelsen. Det väsentliga är om åtskillnaden kan motiveras på ett acceptabelt sätt med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna. Grundlagsutskottet har till exempel ansett att sparmål inte räcker som motivering till ett avsteg från diskrimineringsförbudet i 6 § 2 mom. i grundlagen. (GrUU 55/2016 rd). Kraven på motiveringen är emellertid höga, särskilt när det gäller de förbjudna särbehandlingskriterier som räknas upp i grundlagsbestämmelsen (GrUU 39/2018 rd, GrUU 55/2016 rd).

Grundlagsutskottet har i sin praxis, utöver att bedöma om grunden kan godtas, fäst avseende vid om den valda lösningen står i rätt proportion till målet (GrUU 61/2018 rd, GrUU 59/2018 rd, GrUU 7/2017 rd). Proportionalitetskravet har ansetts förutsätta bland annat att inskränkningar som motiveras av ett acceptabelt syfte ska vara nödvändiga på ett sådant sätt att målet inte kan nås genom mindre ingrepp i de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUB 25/1994 rd, s. 5). En begränsning får inte heller vara mer genomgripande än vad som är motiverat med hänsyn till hur tungt vägande det bakomliggande intresset är i relation till det rättsobjekt som ska begränsas (GrUU 37/2013 rd, s. 3, GrUU 14/2013 rd, s. 4/I). Till exempel har grundlagsutskottet i sitt utlåtande om gradering av rättengångsavgiften enligt inledningssättet ansett att gradering av rättengångsavgiften enligt inledningssättet inte är något författningsrättsligt problem förutsatt att skillnaden i avgifter är skälig och att den inte hindrar att ett mål inleds också på något annat sätt än genom att sända uppgifterna direkt till tingsrättens datasystem (GrUU 35/2010 rd, s. 2).

Grundlagsutskottet har i sin tidigare praxis förhållit sig reserverat till att privatpersoner åläggs att kommunicera elektroniskt (GrUU 5/2016 rd, GrUU 32/2018 rd). Utskottet har konstaterat att elektronisk kommunikation som enda möjlighet har samband också med bestämmelsen om jämlikhet i 6 § i grundlagen, eftersom redskap för elektronisk kommunikation faktiskt inte är tillgängliga för alla (GrUU 32/2018 rd, s. 3). Relevant var enligt utskottet att skyldigheten till elektronisk kommunikation enligt regeringens proposition med förslag till lag om ett bostadsdatasystem och till vissa lagar som har samband med den, som var föremål för utskottets bedömning, inte direkt gällde enskilda personer, utan skyldigheten gällde i främsta rummet juridiska personer (GrUU 32/2018 rd, s. 3). Grundlagsutskottet menade att det kan anses att det finns sådana godtagbara grunder för att förutsätta elektronisk kommunikation som har samband med datasystemets elektroniska art och syftet med systemet (GrUU 32/2018 rd, s. 3). Följaktligen ansåg utskottet att skyldigheten till elektronisk kommunikation med hänsyn till regleringskontexten eller objektet för regleringen och branschaktörernas kunskapsmässiga och färdighetsmässiga särdrag inte kunde anses problematisk med avseende på jämlikhet, rättsskydd eller grunderna för god förvaltning (GrUU 32/2018 rd, s. 3).

På motsvarande sätt har även de högsta laglighetsövervakarna ställt sig kritiska till att elektronisk kommunikation sker utan samtycke (till exempel utlåtandena OKV 58/20/2017 och EOAK/5169/2017 om Färdplanarbetsgruppens rapport). Justitiekanslern har ansett att det sannolikt är uttryckligen den del av befolkningen som skulle ha behov av att göra en opt out-anmälan som skulle komma att uppleva utmaningar vid försök att göra en sådan anmälan (OKV/58/20/2017 s. 1).

10.3 Rättsskydd och god förvaltning

Enligt 21 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Enligt 2 mom. i paragrafen ska offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning tryggas genom lag.

Enligt 21 § 2 mom. i grundlagen ska garantier för god förvaltning tryggas genom lag. Begreppet god förvaltning får sin innebörd av 21 § i dess helhet. Med detta avses dels de krav som nämns i 1 mom. på att ärenden ska behandlas utan ogrundat dröjsmål och av en behörig myndighet, dels också den förteckning över delmomenten i en god förvaltning som framgår av 2 mom. I bestämmelsen räknas upp de viktigaste delmomenten i en god förvaltning, det vill säga offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring. Listan är inte avsedd att vara uttömmande. Kravet på tjänsteutövningens opartiskhet, liksom serviceprincipen enligt förvaltningslagen, kan fogas till det krav på behörig handläggning som ställs i 1 mom.

Förvaltningslagen konkretiserar den i 21 § i grundlagen föreskrivna rätten för var och en till god förvaltning. I 2 kap. i förvaltningslagen föreskrivs om grunderna för god förvaltning, till vilka enligt 6 § i förvaltningslagen räknas jämlikhetsprincipen, ändamålsbundenhetsprincipen, objektivitetsprincipen, proportionalitetsprincipen och principen om skydd för berättigat förtroende. Till grunderna för god förvaltning hör dessutom serviceprincipen och adekvat service, rådgivningsskyldighet, gott språkbruk och myndigheternas skyldighet att samarbeta. Enligt till exempel 7 § 1 mom. i förvaltningslagen, där det föreskrivs om serviceprincipen och adekvat service, ska möjligheterna att uträtta ärenden och behandlingen av ärenden hos en myndighet om möjligt ordnas så att den som vänder sig till förvaltningen får behörig service och att myndigheten kan sköta sin uppgift med gott resultat. Lagstiftning får inte äventyra någons rättsskydd (GrUU 5/2016 rd, s. 3). Bestämmelserna i 21 § i grundlagen hindrar dock inte att man genom lag föreskriver om smärre undantag från de rättigheter som skyddas där, under förutsättning att undantagen i fråga inte ändrar de aktuella rättssäkerhetsgarantiernas ställning som huvudregel eller äventyrar individens rättssäkerhet (RP 309/1993 rd, s.78 och till exempel GrUU 43/2021 rd, 2 punkten, GrUU 39/2014 rd, s.2).

En korrekt behandling förutsätter i enlighet med serviceprincipen att en person ska garanteras alternativa sätt att sköta ärenden hos myndigheter (GrUB 16/2020 rd; GrUB 11/2021 rd, OKV/2791/21/2022; OKV/429/1/2017), så att särskilt personer i utsatt ställning har en tillräcklig personlig frihet att från fall till fall sköta sina ärenden i enlighet med sina behov och förutsättningar (BJO 2954/4/12, 28.5.2013; EOAK 1945/2021; EOAK/3665/2020). Serviceprincipen förutsätter att kunderna har möjlighet att uträtta ärenden och att man tar hänsyn till deras förmåga i sätten att genomföra tjänsterna. Den ledande målsättningen för serviceprincipen är att skillnaderna i kundernas förmåga att sköta ärenden inte ska ha en

ogynnsam eller skadlig inverkan och att det inte ska vara oskäligt svårt att genomföra förfarandet. Myndigheten ska även se till att det finns tillräcklig valfrihet. (EOAK/4653/4/14).

Enligt grundlagsutskottet ska delgivningen ske så att de uppgifter som mottagaren behöver för att utöva sina rättigheter delges mottagaren på ett tydligt och för mottagaren begripligt sätt och i tillräckligt god tid. När elektronisk delgivning används ska det ärende som delges på ett effektivt sätt komma till mottagarens kännedom och uppfylla kravet på ett behörigt förfarande i 21 § 1 mom. i grundlagen (GrUU 9/2010 rd, s. 2, GrUU 5/2016 rd). Grundlagsutskottet och lagutskottet har i samband med reformen av utsökningsbalkens bestämmelser om delgivning framhållit vikten av information om reformen, inte bara till enskilda klienter inom förvaltningen, utan också på allmän nivå (GrUU 5/2016 rd, LaUB 3/2016 rd).

10.4 Bedömning av de ändringar som föreslås i propositionen ur jämlikhetens och rättsskyddets synvinkel

I denna proposition föreslås att delgivningsförfarandet inom beskattningen revideras till att motsvara Tullens kunder förmåga att använda Tullens e-tjänst. Enligt ändrade 61 § i tullagen som föreslås i propositionen delges Tullens beslut och övriga handlingar elektroniskt till alla Tullens kunder som använder Tullens e-tjänst eller tjänsten Suomi.fi (meddelandeförmedlingstjänsten) som avses i 3 § 1 mom. 7 punkten i stödtjänstlagen). Det elektroniska delgivningsförfarandet ska i princip gälla Tullens kunder som har visat sig ha förmåga att använda Tullens e-tjänst. Om en kund inte har använt Tullens e-tjänst ska Tullen inte delge handlingar elektroniskt, såvida kunden inte använder ett konto på meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi.

Utöver e-tjänsten använder Tullen även meddelandedeklarering, vilket är en särskild elektronisk delgivningsmetod i meddelandeformat mellan Tullens registrerade meddelandekunder och Tullen. Enligt förslaget ska bestämmelser om det fortfarande utfärdas separat i 61 § i tullagen. Ingen ändring av det ordinarie delgivningsförfarandet för meddelandedeklarering föreslås. Genom den föreslagna ändringen kan en meddelandekund genom meddelandedeklarering till skillnad från i nuläget även delges annat än beslut eller handlingar om ett fastställt tullbelopp. Förfarandet för meddelandedeklarering förblir detsamma när det gäller såväl kundens som Tullens meddelanden. Meddelandedeklarering och delgivning inom ramarna för det baserar sig fortfarande på att Tullens kund ansöker om att bli meddelandekund och testar datakommunikationsförbindelsen och funktionen för den programvara som behövs tillsammans med Tullen för att kunna använda meddelanden för att göra anmälningar till Tullen och få del av beslut och övriga handlingar om dem. På detta informationsutbyte i meddelandeform mellan kunden och Tullen tillämpas även framöver specialbestämmelsen om delgivning i 61 § i tullagen i stället för den allmänna lagstiftningen om elektronisk delgivning.

I nuläget använder en stor del av Tullens kunder som inte är meddelandekunder Tullens e-tjänst och de har därmed visat sig ha förmåga att kommunicera digitalt.

En notifikation om en delgivning i Tullens e-tjänst sänds till kunden om kunden har gett Tullen en sådan elektronisk kontaktinformation till vilken en notifikation kan sändas. Enligt tullagstiftningen är det i regel obligatoriskt att ge en elektronisk kontaktuppgift och till den sänds i regel även notifikationer. När en person har gett Tullen kontaktinformation ska Tullen se till att sända notifikationer till den. Notifikationer främjar effektiviteten för delgivningen och därmed även rättssäkerheten, vilket grundlagsutskottet har konstaterat är av konstitutionell betydelse (GrUU 5/2016 rd, s. 3).

Enligt propositionen är det dock inte obligatoriskt att ge kontaktinformation för notifikationer. En person kan välja att inte ta emot notifikationer, vilket innebär att personen på eget initiativ behöver kontrollera eventuella delgivningar regelbundet i Tullens e-tjänst eller tjänsten Suomi.fi-meddelanden. Tullens kund får inte notifikationer om en delgivning om kunden inte använder meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi och inte har gett Tullen en elektronisk kontaktinformation, trots att kunden använder Tullens e-tjänst. När tullagstiftningen möjliggör det kan en kund välja att inte ge kontaktinformation för notifikationer. Tullens e-tjänst instruerar alltid kunderna att ge en elektronisk adress för notifikationer i samband med kommunikation, och kunderna informeras också om att notifikationer om delgivning av en handling kommer att sändas till den elektroniska kontaktinformation de gett. Det är möjligt att Tullens kunder aktivt följer händelserna på Tullens e-tjänst och inte vill få notifikationer till sin e-postadress. Enligt propositionen kan en kund som har gett Tullen kontaktinformation förbjuda att notifikationer sänds till kontaktinformationen. En användare av Tullens e-tjänst som har tillräcklig elektronisk utrustning och tillräckliga digitala färdigheter kan även förutsättas vara aktiv för att delgivningen ska ske effektivt (GrUU 9/2010 rd, s. 2).

När en person börjar använda Tullens e-tjänst informeras personen om att användning av Tullens e-tjänst innebär att personen delges handlingar elektroniskt om det ärende som personen anhängiggjort i tjänsten. Samtidigt informeras personen även om möjligheten att begära att delges handlingar i anslutning till ett ärende per brev i stället för elektroniskt. Tullen ser till att personer som använder e-tjänsten får information om vad elektronisk delgivning innebär och hur det är möjligt att inte längre omfattas av elektronisk delgivning. Om en person utträttar ärenden med hjälp av en assistent och inloggningen sker med den assisterade personens egna identifikationskoder ska assistenten berätta för den assisterade personen att delgivning sker elektroniskt och samtidigt redogöra för möjligheten att få delgivning per brev. Dessutom kan en person som inte kan använda e-tjänsten på grund av till exempel en funktionsnedsättning göra en tullklarering på ett tullverksamhetsställe med Tullens utrustning med hjälp av en tjänsteperson. I dessa situationer betonas vikten av assistentens roll. Med avseende på rättssäkerheten för Tullens kunder och tillgodoseendet av principen om god förvaltning är det centralt att kunderna förstår när de omfattas av elektronisk delgivning. När det gäller tillgodoseendet av rättssäkerheten är det viktigt att Tullen på ett tydligt sätt informerar sina kunder genom såväl allmänna anvisningar som särskilt riktat, till exempel i samband med att en person tar Tullens e-tjänst i bruk.

Syftet med propositionen är att handlingar ska delges elektroniskt till alla Tullens kunder som har förmågan att kommunicera digitalt. Förvaltningskunderna har dock fortfarande valfrihet i enlighet med serviceprincipen när det gäller mottagande av delgivning. En kund kan meddela att den vill delges handlingar i ett ärende per brev.

Propositionen ska anses vara proportionerlig när det gäller syftet med bestämmelsen. När det gäller jämlikhet och diskrimineringsförbudet är det viktigt att den föreslagna elektroniska delgivningen av Tullens handlingar i Tullens e-tjänst inte gäller sådana personer som inte har använt Tullens e-tjänst efter att lagen trätt i kraft.

Riktande av den elektroniska delgivningen till enbart sådana personer som använder Tullens e-tjänst eller meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi eller meddelandedeclarering minskar metodens risker med avseende på tillgodoseendet av jämlikhet eller rättssäkerhet. Det går dock inte att helt utesluta den föreslagna metodens risk för att Tullens elektroniska delgivningsförfarande omfattar personer i en utsatt ställning som inte har personlig möjlighet att läsa en handling i Tullens e-tjänst eller i realiteten få del av den. En sådan situation kan uppstå om en person i en utsatt ställning har loggat in på Tullens e-tjänst med elektroniska identifikationskoder till exempel när personen fått någon form av assistans för att utträtta

tullärenden och anhängiggjort ett ärende elektroniskt, och assistenten inte har berättat att delgivning till följd av det kommer att ske elektroniskt, och inte heller har begärt delgivning per brev. Det är dessutom möjligt att en person förlorar sin förmåga att kommunicera elektroniskt efter att den använt Tullens e-tjänst utan problem.

I alla sådana situationer där elektronisk delgivning inte kommer att nå Tullens kund kan kunden meddela Tullen att den inte vill delges handlingar elektroniskt. I praktiken innebär detta att Tullen, efter att anmälan behandlats, delger kunden handlingar per post, såvida inte personen omfattas av elektronisk delgivning på basis av stödtjänstlagen. En anmälan förutsätter ingen motivering och efter att anmälan behandlats slutar kunden omedelbart att omfattas av det elektroniska delgivningsförfarandet.

När det gäller rättssäkerheten och god förvaltning innehåller den föreslagna metoden den ovan beskrivna risken att ett beslut eller en annan handling som delgivits elektroniskt inte i själva verket når Tullens kund eller kundens företrädare. Detta kan bero på att personen inte har förmågan att kommunicera digitalt eller inte vill eller kommer ihåg att kontrollera när handlingar delges i Tullens e-tjänst.

Med iakttagande av principen om god förvaltning kan Tullen även annars delge en kund handlingar per post omedelbart, om kunden kontaktar Tullen exempelvis per telefon. I praktiken kan en situation uppstå där en person har delgivits en handling elektroniskt innan personen meddelar att den vill delges per brev. I sådana situationer kan personen kontakta Tullen och begära att få handlingarna på ett annat sätt. Tullens handlingar delges i vilket fall som helst alltid med stöd av 11 och 12 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, och en kund behöver inte lägga fram någon utredning av varför den begär handlingarna. En begäran kan även framföras på kundens vägnar av en person som kunden befullmäktigat eller en intressebevakare.

Med avseende på kundernas rättssäkerhet är det viktigt att alla Tullens handlingar är tillgängliga i e-tjänsten. En kund kan på ovan nämnda sätt begära att Tullen delger handlingar per brev, om kunden inte har möjlighet att kommunicera digitalt i Tullens e-tjänst. Detta förbättrar även rättssäkerheten för sådana av Tullens kunder som inte omfattas av elektronisk delgivning till exempel i situationer där ett beslut som sänts per brev inte har kommit fram.

Med avseende på rättssäkerheten för Tullens kunder är det viktigt att tidsfristerna för sökande av ändring vid tullbeskattning är långa, varvid en eventuell felaktighet vid tullbeskattning kan korrigeras, trots att en kund inte omedelbart har fått del av en handling om ett tullbelopp. Med avseende på rättssäkerheten är det även anmärkningsvärt att kunden, när en handling har blivit delgiven genom vanlig delgivning, alltid har möjlighet att visa att den inte har fått del av handlingen, om delgivningen inte har nått kunden.

Dessutom har Tullen möjlighet att använda en postbaserad delgivningsmetod trots att en kund använder Tullens e-tjänst. Enligt föreslagna 61 § kan Tullen delge en handling elektroniskt när de lagstadgade förutsättningarna uppfylls. Regleringen innefattar även prövningsrätt, så Tullen kan även sända handlingarna per post på kundens begäran, eller om till exempel en närstående till kunden meddelar oro över att kunden inte har förmågan att kommunicera digitalt, trots att den har använt Tullens e-tjänst.

Med avseende på god förvaltning och rättssäkerhet kan det även konstateras att ett elektroniskt delgivningsförfarande är datasäkert för Tullens kunder, även på grund av det faktum att uppgifter om kundens ärende aldrig lämnar Tullen. Om en kunds förmåga att kommunicera digitalt och förmåga att uträtta ärenden i allmänhet försämras, finns handlingarna kvar på Tullen. Pappersbaserad delgivning innefattar risken att ett brev försvinner, hamnar i fel händer

eller på annat sätt inte når kunden, om kundens förmåga att uträtta ärenden i allmänhet försämras snabbt.

Regleringen i denna propositionen kompletterar den allmänna regleringen om elektronisk delgivning. Med stöd av speciallagstiftningen i tullagen omfattas i princip även sådana fysiska personer av elektronisk delgivning som använder Tullens e-tjänst men som har begärt att deras konto på meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi ska stängas och därmed inte längre omfattas av elektronisk delgivning enligt den allmänna regleringen. Sådana personer kan anses ha förmåga att kommunicera digitalt vid ärenden som gäller tullverksamhet, varför det med avseende på syftet med propositionen är motiverat att sådana personer omfattas av elektronisk delgivning vid ärenden som gäller tullverksamhet. Med avseende på syftet med propositionen är det även motiverat att de av Tullens kunder för vilka ett konto på meddelandeförmedlingstjänsten inte öppnas på myndighetens initiativ i enlighet med det som enligt förslaget fogas till stödtjänstlagen, såsom företagskunder, omfattas av Tullens elektroniska delgivning.

10.5 Skyddet för privatlivet och personuppgifter

De föreslagna lagändringarna är väsentliga för skyddet för privatlivet och personuppgifter som tryggas i 10 § 1 mom. i grundlagen.

I sitt utlåtande om den lagstiftning som kompletterar den allmänna dataskyddsförordningen (GrUU 14/2018 rd) har riksdagens grundlagsutskott sett det som motiverat att justera sin tidigare ståndpunkt till vissa regleringspunkter som är väsentliga för skyddet för personuppgifter. Utskottet anser att dataskyddsförordningens detaljerade bestämmelser, som tolkas och tillämpas i enlighet med de rättigheter som garanteras i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, överlag utgör en tillräcklig rättslig grund även med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § i grundlagen. Utskottet anser att den allmänna dataskyddsförordningens bestämmelser, som relevant tolkade och tillämpade, också motsvarar nivån för skyddet för personuppgifter enligt EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. Således är det inte längre av konstitutionella skäl nödvändigt att speciallagstiftningen inom dataskyddsförordningens tillämpningsområde heltäckande och detaljerat föreskriver om behandling av personuppgifter. Grundlagsutskottet anser att skyddet för personuppgifter bör härefter i första hand tillgodoses med stöd av allmänna dataskyddsförordningen och den nationella allmänna lagstiftning som stiftas. (GrUU 14/2018 rd).

Dessutom har grundlagsutskottet har fäst särskild uppmärksamhet vid att behandlingen av känsliga uppgifter genom exakta och noga avgränsade bestämmelser bör begränsas till det som är absolut nödvändigt (GrUU 15/2018 rd). I ett utlåtande (GrUU 48/2018 rd) har grundlagsutskottet framfört att en förutsättning i praktiken har varit att det i sådan lagstiftning ingår ett krav på att ”informationen är nödvändig” för ett visst syfte. Det bör även framgå av bestämmelsens lydelse för vilket syfte nödvändigheten bedöms.

I propositionen föreslås att delgivningsförfarandet för Tullens handlingar ändras så att en person delges elektroniskt när personen använder meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi eller när personen har anhängiggjort ärendet i Tullens e-tjänst. Elektronisk delgivning sker på så sätt att handlingar om en person delges i Tullens e-tjänst och personen får en notifikation om delgivningen i meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi eller till den e-postadress som personen gett Tullen. I delgivningsförfarandet behandlas inte särskilda kategorier av persongrupper, trots att en handling som delges kan innehålla sådana. Uppgifter som tillhör särskilda kategorier av persongrupper anges dock inte i notifikationerna om delgivning.

Med avseende på det skydd för privatlivet och den hemlighet i fråga om brev och andra förtroliga meddelanden som anges i 10 § i grundlagen ger det föreslagna elektroniska förfarandet bättre skydd för personuppgifter och säkerhet för de sekretessbelagda uppgifterna i Tullens beslut samt brevhemligheten. Det föreslagna elektroniska förfarandet innebär att Tullen inte sänder uppgifter om kunder utanför Tullens tekniska miljö. Notifikationer om Tullens ärenden innehåller inga exakta uppgifter om innehållet i handlingen. Pappersbaserad delgivning innebär en avsevärt större risk för äventyrande av dataskyddet och informationssäkerheten än det föreslagna elektroniska förfarandet. Dessutom har postens tjänster ändrats på senaste tiden med avseende på bland annat utdelningsfrekvensen.

Enligt artikel 6.2 i den allmänna dataskyddsförordningen får medlemsstaterna behålla eller införa mer specifika bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i förordningen med hänsyn till behandling för att efterleva punkt 1 c och 1 e i artikeln genom att närmare fastställa specifika krav för uppgiftsbehandlingen och andra åtgärder för att säkerställa en laglig och rättvis behandling.

Utifrån artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen kan bestämmelserna i den allmänna dataskyddsförordningen anpassas genom att utfärda särskilda bestämmelser om de uppgiftstyper som behandlas, de registrerade och utlämnande av personuppgifter. Medlemsstatens nationella rätt ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas. Enligt artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen är behandlingen laglig om behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Enligt artikel 6.1 e i förordningen är behandling å sin sida tillåten om behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning.

Enligt artikel 6.3 ska grunden för behandlingen fastställas i enlighet med unionsrätten, eller en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av. Sålunda kan personuppgifter inte behandlas direkt med stöd av underpunkt c i artikel 6.1. Regleringen ska genomföras inom ramen för underpunkt c samt punkt 2 och 3 i artikel 6.1 i den allmänna dataskyddsförordningen.

I form av en åtgärd för behandling av personuppgifter tar Tullen före en delgivning reda på huruvida personen i fråga använder meddelandeförmedlingstjänsten Suomi.fi och huruvida personen använder Tullens e-tjänst. Dessa uppgifter är inte nya för Tullen, och uppgifterna kräver inte att nya uppgifter samlas in. Tullen behandlar även uppgifter om personers kontaktinformation, såsom e-postadress, vid sändande av notifikationer om delgivning, liksom även i nuläget. Enligt förslaget är det inte obligatoriskt att ge Tullen kontaktinformation. I stället ålägger tullagstiftningen till stor del kunderna att även ge Tullen en elektronisk kontaktinformation. Dessa behandlingsåtgärder ingår i den föreslagna regleringen och i Tullens föreskrivna uppgift. Grunden för behandlingen av personuppgifter utgörs av artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen, utifrån vilken den registrerades rättigheter fastställs.

I sin helhet bedöms det föreslagna elektroniska delgivningsförfarandet för Tullens handlingar uppfylla kraven på nödvändighet och proportionalitet när det gäller begränsning av skyddet för privatlivet, med beaktande av det motiverade samhälleliga behovet av ett säkert elektroniskt delgivningsförfarande och minskad papperspost i det föreslagna förfarandet.

10.6 De språkliga rättigheterna

I propositionen föreslås ingen lagstiftning som uttryckligen gäller de språkliga rättigheterna. Vid genomförandet av de föreslagna ändringarna ska dock även de språkliga rättigheterna beaktas. Enligt 4 § 2 mom. i lagen om Tullens organisation (960/2012) ska Tullens verksamhet organiseras så att tillgången på tjänster och de språkliga rättigheterna tillgodoses.

På Tullen tillämpas språklagen (423/2003), vilken förutsätter att myndighetstjänster erbjuds på nationalspråken. Enligt 17 § 1 mom. i grundlagen är Finlands nationalspråk finska och svenska. Grundlagsutskottet har ansett det vara väsentligt att se till att båda nationalspråken får tillräckligt stor synlighet i de digitala tjänsterna och att även andra språkliga rättigheter tillgodoses samt ansett det vara viktigt att de grundläggande språkliga rättigheterna beaktas redan i den inledande fasen av utvecklingen av tjänsterna och att de digitala tjänsterna utvecklas parallellt i olika språkversioner (GrUB 5/2022 rd). Grundlagsutskottet har även konstaterat att skyldigheterna till följd av språklagarna, samiska språklagen (1086/2003) och teckenspråkslagen (359/2015) ska beaktas vid skapandet av nya digitala tjänster och system (GrUB 11/2021 rd).

Tullens verksamhetsområde är hela landet. Tullens organisation är landsomfattande och Tullen har ingen separat distrikts- eller lokalförvaltning. Tullen har dock tullkontor i samernas hembygdsområde som avses i samiska språklagen (kundservicepunkten i Utsjoki, tullkontoren i Raja-Jooseppi och Näätämö i Enare, tullkontoret i Kilpisjärvi i Enontekis och tullkontoret i Karesuvanto). Samernas rätt att använda samiska vid myndighetsverksamhet tryggas i 17 § 3 mom. i grundlagen, enligt vilket samernas rätt att använda samiska hos myndigheterna utfärdas genom lag. Bestämmelser om rätten att använda samiska hos myndigheter finns i samiska språklagen. Tullen är inte en myndighet som avses i 2 § om lagens tillämpningsområde, på vilken samiska språklagen tillämpas. Vissa av bestämmelserna i samiska språklagen tillämpas dock även på andra myndigheter än de som avses i 2 § i lagen. Till exempel enligt 8 § 4 mom. i lagen ska andra statliga myndigheter än de som avses i 2 § 1 och 2 mom. avfatta och ge ovan i 8 § 2 mom. avsedda meddelanden, kungörelser, anslag och information samt blanketter med ifyllnadsanvisningar också på samiska, när saken huvudsakligen gäller samerna eller det annars finns särskilda skäl till det.

I teckenspråkslagen utfärdas bestämmelser om främjande av tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna för dem som använder teckenspråk. Enligt 3 § i lagen ska myndigheterna i sin verksamhet främja möjligheterna för dem som använder teckenspråk att använda och få information på sitt eget språk. Bestämmelser om rätten att använda teckenspråk eller tolkning och översättning som anordnas av myndigheten finns bland annat i förvaltningslagen och förundersökningslagen.

I nuläget kan Tullens e-tjänst användas på finska, svenska och engelska. På Tullens webbplats finns dessutom allmän information om beställande från webbutiker och tullklarering av beställda varor samt resenärers import av varor och importbegränsningar även på samiska, teckenspråk och ryska. De ändringar av den elektroniska delgivningen som föreslås i propositionen och kommunikation om den elektroniska delgivningen genomförs inom ramen för den gällande regleringen om språkliga rättigheter på samma sätt som i nuläget.

På de grunder som anges ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av rubriken för 9 kap. och av 61 § i tullagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tullagen (304/2016) rubriken för 9 kap. och 61 § som följer:

9 kap.

Verkställande av tullbeskattning samt delgivning av Tullens handlingar

61 §

Delgivning

Tullens beslut om tullbelopp, omprövningsbeslut i fråga om beslut om tullbelopp och beslut om felavgift i samband med tullklarering av varor samt andra handlingar som ska delges och som gäller sådana ärenden delges en part eller någon annan som har rätt att söka ändring (*Tullens kund*) som vanlig delgivning.

Tullen kan i Tullens e-tjänst delge i 1 mom. avsedda samt andra beslut och handlingar elektroniskt, om Tullens kund

1) har anhängiggjort ärendet i Tullens e-tjänst,

2) i ett ärende som har anhängiggjorts av Tullen har gett Tullen en elektronisk adress för sändande av en notifikation om delgivningen, eller

3) är användare av en i 3 § 1 mom. 7 punkten i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster (571/2016) avsedd meddelandeförmedlingstjänst.

Tullen underrättar mottagarna om handlingar som delges och som har sänts till Tullens e-tjänst. Notifikationen sänds till en i 3 § 1 mom. 7 punkten i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster avsedd meddelandeförmedlingstjänst.

Om mottagaren inte använder en meddelandeförmedlingstjänst, sänds en i 3 mom. avsedd notifikation till den elektroniska adress som mottagaren har meddelat Tullen uttryckligen för sändande av notifikationer eller till den elektroniska kontaktinformation som mottagaren annars meddelat Tullen. Notifikationer sänds dock inte, om mottagaren har förbjudit sändande av notifikationer. Notifikationer sänds inte heller, om Tullen inte har mottagarens elektroniska adress eller någon annan elektronisk kontaktinformation. Tullen ska i e-tjänsten informera kunden om att notifikationer inte sänds, om kunden inte har meddelat Tullen en elektronisk adress eller någon annan elektronisk kontaktinformation för sändande av notifikationer.

På begäran av kunden delger Tullen beslut och andra handlingar per brev, om kunden inte använder en sådan meddelandeförmedlingstjänst som avses i 3 § 1 mom. 7 punkten i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster.

Tullen delger de av Tullens kunder som använder elektronisk dataöverföring i meddelandeformat beslut och andra handlingar genom svarsmeddelande. En kund anses ha fått del av ett beslut eller någon annan handling den tredje dagen från det att svarsmeddelandet har blivit tillgängligt för kunden i Tullens datasystem, om inte något annat visas.

När vanlig delgivning inte sker elektroniskt, delger Tullen beslut och andra handlingar per brev. Om inte något annat visas anses mottagaren ha fått del av ett beslut eller någon annan handling

1) den dag då beslutet eller handlingen av annat slag fastställdes, om beslutet eller handlingen har getts till kunden,

2) den åttonde dagen efter den dag då beslutet eller handlingen av annat slag fastställdes, om beslutet eller handlingen har postats.

Det finns särskilda bestämmelser om delgivning av Tullens beslut och andra handlingar i fråga om uppgifter inom tullbrottsbekämpning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 19 mars 2026

Statsminister

Petteri Orpo

Finansminister Riikka Purra

Lag

om ändring av rubriken för 9 kap. och av 61 § i tullagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tullagen (304/2016) rubriken för 9 kap. och 61 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

9 kap.

Verkställande av tullbeskattning

**Verkställande av tullbeskattning samt
delgivning av Tullens handlingar**

61 §

61 §

Delgivning av tullbelopp

Delgivning

De av Tullens kunder som använder elektronisk dataöverföring i meddelandeformat delges ett bestämt tullbelopp

1) genom svarsmeddelande, varvid kunden anses, om inte annat visas, ha fått del av tullbeloppet vid den tidpunkt då svarsmeddelandet har anlänt till kundens datasystem, eller

2) på det sätt som i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) föreskrivs om bevislig delgivning.

Andra kunder hos Tullen än de som avses i 1 mom. delges det tullbelopp som bestämts för kunden genom ett förtullningsbeslut. Om inte något annat visas anses kunden ha fått del av tullbeloppet

1) den dag då förtullningsbeslutet fastställdes, om förtullningsbeslutet har getts åt kunden,

2) den första vardagen efter den dag då förtullningsbeslutet fastställdes, om förtullningsbeslutet har lämnats i kundens postbox på tullkontoret,

3) åttonde dagen efter den dag då förtullningsbeslutet fastställdes, om förtullningsbeslutet har postats.

*Tullens beslut om tullbelopp, omprövningsbeslut i fråga om beslut om tullbelopp och beslut om felavgift i samband med tullklarering av varor samt andra handlingar som ska delges och som gäller sådana ärenden delges en part eller någon annan som har rätt att söka ändring (**Tullens kund**) som vanlig delgivning.*

Tullen kan i Tullens e-tjänst delge i 1 mom. avsedda samt andra beslut och handlingar elektroniskt, om Tullens kund

1) har anhängiggjort ärendet i Tullens e-tjänst,

2) i ett ärende som har anhängiggjorts av Tullen har gett Tullen en elektronisk adress för sändande av en notifikation om delgivningen, eller

3) är användare av en i 3 § 1 mom. 7 punkten i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster (571/2016) avsedd meddelandeförmedlingstjänst.

Tullen underrättar mottagarna om handlingar som delges och som har sänts till Tullens e-tjänst. Notifikationen sänds till en i 3 § 1 mom. 7 punkten i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för

e-tjänster avsedd
meddelandeförmedlingstjänst.

Om mottagaren inte använder en meddelandeförmedlingstjänst, sänds en i 3 mom. avsedd notifikation till den elektroniska adress som mottagaren har meddelat Tullen uttryckligen för sändande av notifikationer eller till den elektroniska kontaktinformation som mottagaren annars meddelat Tullen. Notifikationer sänds dock inte, om mottagaren har förbjudit sändande av notifikationer. Notifikationer sänds inte heller, om Tullen inte har mottagarens elektroniska adress eller någon annan elektronisk kontaktinformation. Tullen ska i e-tjänsten informera kunden om att notifikationer inte sänds, om kunden inte har meddelat Tullen en elektronisk adress eller någon annan elektronisk kontaktinformation för sändande av notifikationer.

På begäran av kunden delger Tullen beslut och andra handlingar per brev, om kunden inte använder en sådan meddelandeförmedlingstjänst som avses i 3 § 1 mom. 7 punkten i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster.

Tullen delger de av Tullens kunder som använder elektronisk dataöverföring i meddelandeformat beslut och andra handlingar genom svarsmeddelande. En kund anses ha fått del av ett beslut eller någon annan handling den tredje dagen från det att svarsmeddelandet har blivit tillgängligt för kunden i Tullens datasystem, om inte något annat visas.

När vanlig delgivning inte sker elektroniskt, delger Tullen beslut och andra handlingar per brev. Om inte något annat visas anses mottagaren ha fått del av ett beslut eller någon annan handling

1) den dag då beslutet eller handlingen av annat slag fastställdes, om beslutet eller handlingen har getts till kunden,

2) den åttonde dagen efter den dag då beslutet eller handlingen av annat slag fastställdes, om beslutet eller handlingen har postats.

Det finns särskilda bestämmelser om delgivning av Tullens beslut och andra

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*handlingar i fråga om uppgifter inom
tullbrottsbekämpning.*

Denna lag träder i kraft den 20 .